

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V
današnji
številki

2. stran

V petih letih
2,640.000 dinarjev
za otroško varstvo
v Kamniku

Odlučili so se za izgradnjo
odločnih in popravilo obsto-
ječih vrtcev

3. stran

1970 — začetek
gradnje šole
v Križah

Novembra bo poteklo eno
leto, ko so se v tržiški
občini odločili za samo-
prispevek. Prihodnje leto
pa bodo v Križah pri Tr-
žiču že začeli graditi novo
šolo.

Nelikvidnost

Kaže se v najbolj občut-
ljivi obliki, ko delovne
organizacije, ki dobro go-
spodarijo, ne morejo iz-
plačevati rednih mesečnih
osebni dohodkov.

4. stran

Uspešna praksa
miličnikov -
kadetov

Pogovor s pomočnikom
komandirja postaje mili-
ce v Radovljici.

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

Velika proslava v Železnikih Srečanje gorenjskih aktivistov

V nedeljo, 7. septembra, se bodo na prostoru pred Plavžem v Železnikih zbrali na osrednji proslavi aktivisti z vseh gorenjskih občin. Pobudo za srečanje aktivistov je dal medobčinski svet ZK za Gorenjsko. Prireditve naj bi postala tradicionalna, vendar pa bi bila vsako leto v drugi občini.

Na proslavi v Železnikih bo govoril podpredsednik izvršnega sveta Slovenije Vinko Hafner, prireditve pa se bodo udeležili tudi Edvard Kardelj, Miha Marinko, Lidija

Sneg v Julijcih

Medtem ko v nižinskih predelih že nekaj dni neprestano dežuje, je v Alpah začelo snežiti. Iz Italije poročajo, da je v njihovih Alpah zapadlo že toliko snega, da so planinske ceste neprevozne. Temperatura se je spustila pod ničlo.

Snežiti je pričelo tudi v Julijskih Alpah. V ponedeljek je na triglavskem področju zapadlo že dva centimetra snega in še vedno sneži. To je prav gotovo znamenje, da je letošnje poletje pri kraju.

Sentjure in druge osebnosti našega političnega življenja.

Na proslavo so povabili ne samo aktiviste, ki so sodelovali v NOB, pač pa tudi tiste, ki so se izkazali po vojni in so tudi sedaj znani kot družbenopolitični delavci. Tudi občinske skupščine in družbenopolitične organizacije bodo ob tej priložnosti dale priznanje medvojnimi aktivistom in seveda povojnim. Na predvečer proslave v Železnikih bodo namreč v vseh sedmih gorenjskih občinah (tudi v Domžalah in Kamniku) sprejemi.

Ob tej priložnosti naj bi zaščitnemu bataljonu oblastnega komiteja KP in pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko podelili domicil, vendar pa je bil pripravljani odbor mnenja, naj bi podelitev domicila preložili na prihodnje leto, dokler ne bi bili seznanjeni aktivistov na Gorenjskem popolni. Nalogo je prevzela posebna medobčinska komisija in Gorenjski muzej.

Organizatorji proslave pričakujejo precejšnjo udeležbo. Kakih 3000 ljudi naj bi se v nedeljo zbralo na prostoru pred plavžem v Železnikih ali pa v domu TVD Partizan, če

bo vreme slabo. Na predvečer proslave, to je v soboto, pa bodo pripravili tudi partizanski miting ob tabornem ognju. Na mitingu bodo o svojem delu med NOB govorili Bogdan Osolnik, France Stiglic in drugi.

L. M.

ugoden
nakup

trgovinah
ŽIVILA
KRANJ

7. septembra
suštarska
nedelja
v Tržiču

Zaradi izsiljevanja prednosti se je v ponedeljek dopoldne zgodila prometna nesreča na Oldhamski cesti v Kranju. — Foto: U. A.

Osebni dohodki - produktivnost

Tako v jugoslovanskem kot v slovenskem gospodarstvu letos ugotavljamo precejšnje gospodarski vzpon, »kar ugodno vpliva na izkoriščanje kapacitet, daje možnosti za racionalno gospodarjenje in povečuje zaposlenost«, kot je prejšnji mesec dejal član IS Rino Simoneti. Medtem ko se je produktivnost v našem gospodarstvu v prvem polletju povečala za 8 do 9 odstotkov, so osebni dohodki porasli za več kot 12 odstotkov. Skratka, večja proizvodnja je prinesla s seboj tudi večje osebne dohodke.

Positivno je, da so osebni dohodki visoki, če gospodarska organizacija dobro uspeva, vendar ima takšen porast tudi svoje meje.

Neizogibno je tudi dejstvo, da večji osebni dohodki potegnejo za seboj tudi večji proračun in večjo splošno potrošnjo. Pri tem se moramo zavedati tudi tega, da je prosta delitev osebni dohodkov teoretično neutemeljena, vendar pa se kljub temu dogajajo nekateri primeri, ki vnašajo nezaupanje v delitev po delu. Gre namreč za primere, ko ne obstoje razlike med osebnimi dohodki različnih kvalifikacij, temveč precejšnje razlike med osebnimi dohodki enako kvalificiranih. Pri tem je zanimiva še ena ugotovitev, in sicer, da največ povišujejo osebne dohodke tiste organizacije, ki poslujejo z izgubo. Vzemimo za primer tekstilno industrijo, ki je v petih mesecih letos povečala osebne dohodke za 10 %, čeprav vemo, da ima največje zaloge in največjo izgubo

V petih letih 2,640.000 dinarjev za otroško varstvo

V začetku prejšnjega meseca je skupščina temeljne izobraževalne skupnosti v Kamniku sprejela petletni program razvoja otroškega varstva v kamniški občini. V občini sta trenutno dve vzgojno-varstveni ustanovi, v otroškem varstvu pa je po- prečno 155 predšolskih otrok. Ze to število presega sedanje zmogljivosti otroških vrtcev, zato so se v kamniški občini od- ločili za izgradnjo nekaterih novih vzgojno-varstvenih prostorov in za popravilo oziroma obnovo že obstoječih vrtcev. Omeni- mo naj, da so lani v kamniški občini reorganizirali delo var- stvenih ustanov v Kamniku. Otroški vrtec je postal specializira- ni zavod samo za predšolske otroke in so se s tem povečale tudi prostorske zmogljivosti, medtem ko je dijaški dom postal specializirana ustanova za varstvo šolskih otrok s celodnevno oskrbo in dnevnim varstvom. Za izvedbo omenjenega progra- ma reorganizacije so porabili 65.430 dinarjev za popravilo in preureditev prostorov v otroškem vrtcu in v dijaškem domu.

Letos je svet za otroško varstvo izvedel tudi anketo o otroškem varstvu. Iz rezulta- tov omenjene ankete se vidi, da iz Kamnika, Nevelj in Podgorja nima urejenega otroškega varstva 118 gospo- dinjstev, z Duplice, s Šmarce in iz Volčjega potoka 62 go- spodinjstev, iz Komende in Most 43 gospodinjstev in s področja Kamniške Bistrice in Godiča 17 gospodinjstev. Zato se je temeljna izobraže- valna skupnost obvezala, da bo poskrbela za izvajanje na- slednjega programa: letos bo- do vgradili centralno-kurjavov dijaškem domu ter zgradili otroška igrišča na Zapricah, v Mekinjah in pri otroškem vrtcu Antona Medveda v Kamniku. Prihodnje leto bo na vrsti preureditev otroške- ga vrtca Antona Medveda v Kamniku, medtem ko bodo

morali na Duplici zagotoviti ustrezne prostore za varstvo predšolskih otrok z Duplice, s Šmarce in iz Volčjega po- toka, poleg tega pa namera- vajo pri otroškem vrtcu v Kamniku zgraditi poseben prizidek za varstvo 30 do 40 dojenčkov. V letih 1971 in 1972 bodo posvetili skrb or- ganizaciji otroškega varstva v Komendi, Mostah in v Stra- njah, medtem ko bodo leta 1973 v južnem delu Kamnika zgradili še oddelek otroške- ga varstva za približno 100 otrok. Za uresničitev omenje- nega petletnega programa otroškega varstva v kamniški občini bodo potrebovali 2 mi- lijona 640.000 dinarjev. Temeljna izobraževalna skup- nost bo lahko zbrala sama nekaj več kot 2.300.000 dinar- jev, medtem ko naj bi razli- ko pokrili s samoprispevkom

ali s pomočjo gospodarskih organizacij. Na temeljni izo- braževalni skupnosti so tudi sklenili, da bodo program skrčili, če ne bodo uspeli do- biti vseh sredstev za uresničit- ev že sprejetega programa otroškega varstva v kamni- ški občini.

VIII G.

Jeseni bo zaživela klubska dejavnost

Po podatkih občinskega ko- miteteja zveze mladine Radov- ljica je v občini okrog 2400 članov zveze mladine. Dobr- šen del teh mladincev aktiv- no dela v raznih oblikah mla- dinske dejavnosti. Razmero- ma mlada pa je v občini klubska dejavnost. Posebno v poletnih mesecih je le- ta precej zamrla, vendar pa so na občinskem komiteju pre- pričani, da bo delo mladih v

klubih jeseni postalo zelo ži- vahno.

Trenutno so v radovljiški občini štiri mladinski klubi: v Radovljici, Begunjah, Kam- ni gorici in v Bohinjski Bi- strici. Mladinski klub v Bo- hinjski Bistrici so odprli v začetku julija in pravijo, da je trenutno to eden najbolj- ših klubov v občini. Program klubske dejavnosti namera- vajo pripraviti skupaj z ra- dovljiško delavsko univerzo.

A. Z.

Ali bo železnica dražja?

Dve največji jugoslovanski železniško-transportni podjetji Zagreb in Beograd sta od Zvezne gospodarske zbornice zahte- vale povečane tarife v notranjem blagovnem prometu za 20 odstotkov. Tarife v mednarodnem blagovnem prometu pa bi po njunem predlogu ostale nespremenjene. O predlogu mora razpravljati tudi Zvezni svet za promet in zveze.

S tem se ne strinja železniško transportno podjetje Ljub- ljana, ki zahteva ureditev tega problema v celoti. To bi po- menilo trajnejšo rešitev, katera bo nujna zaradi vse zaplete- nejšega položaja v železničarstvu.

OPOZORILO!

Časopisno podjetje Gorenjski tisk, Kranj pogreša
STAMPILKO
s polnim naslovom brez zaščitnega znaka

Da ne bi prišlo do zlorabe te štamplike prosil vsa pod- jetja, da pazijo pri naročilih katerih dobava ne bi bila usmerjena na podjetje. V sumljivih primerih prosil za takojšnje obvestilo pred sprejemom naročila.

ČP GORENJSKI TISK
KRANJ

Nova telovadnica v Železnikih

V okviru prireditve Srečanja gorenjskih aktivistov bodo v nedeljo, 7. septembra, popoldne izročili svojemu namenu novo telovadnico pri osnovni šoli v Železnikih. Telovadnica je prvi šolski objekt, ki so ga zgradili s pomočjo samoprispevka, za katerega so se občani škof- jeloške občine odločili lani, in pa iz sredstev občinske- ga občinskega proračuna.

L. M.

Krajevni praznik v Predosljah

Prebivalci Predoselj in Su- he so v soboto in v nedeljo praznovali krajevni praznik. Zato so organizirali vrsto pri- reditev. V soboto so se po- merili strelci in gasilci iz oko- liških krajev. Najboljše je s plaketami in diplomami na- gradila krajevna skupnost. Po tekmovalju je bila v do- mu na Suhi slavnostna seja krajevne skupnosti, nato pa kresovanje.

V nedeljo so v Trziču od- krili spomenik domačinu An- tonu Sajovicu. Pokrovitelj prireditve je bil tržiški Peko. Predosljani in Sušani so se tja odpeljali s posebnim av- tobusom, nekaj pa jih je pri- šlo tudi s svojimi avtomobi- li. Zbranim je govoril Vinko Kepić. V kulturnem progra- mu so sodelovali: recitatorji, pevski zbor iz Britofa in god- ba na pihala iz Trziča. Sko- da je le, da je prireditve od- časa do časa motil dež.

J. K.

Sprašujemo

sekretarja medob- činskega sveta ZK za Gorenjsko tov. Stanca Mešiča.

»Po seji izvršnega biroja zveze komunistov Jugoslavi- je so bili v vseh slovenskih občinah oziroma jugoslovan- skih republikah pogovori ko- munistov; tako tudi na Go- renjskem. Tovariš Mešič, po- vejte nam prosim, kaj pričau- kujete od teh pogovorov?»

»Zadnja seja izvršnega bi- roja predsedstva ZKJ je bila prav gotovo ena tistih, ki dolgo ostanejo v spominu, njena vsebina pa predmet razprav in razmišljanj. Gre za družbene probleme, ki so prisotni danes in tudi v pri- hodnosti.

Razumljivo je torej, da so materiali s te seje vzbudili zanimanje vseh članov zveze

komunistov oziroma vseh državljanov. Zivahne razprave to potrjujejo. V pogovorih se jasno kaže, da razpravljali razumejo, da ne gre za en sam problem, marveč za vr- sto vprašanj, od katerih je odvisen bodoči razvoj naše skupnosti. Iz razprav pa pre- veva tudi spoznanje, da je potrebno aktivno sodelova- nje vseh državljanov in da je pripravljenost več kot očitna. Potrebna pa bo tudi krepitev odgovornosti vsakogar in na vseh ravneh.

Odprte razprave o vseh problemih in pripravljenost za njihovo reševanje; to so bila moja pričakovanja in mislim, da so se uresničila.»

A. Zalar

MISLITE

PRAVOČASNO

NA STANOVANJE!

Zato varčujte pri

Gorenjski kreditni banki

Kredit

ki vam ga odobri na podlagi privarčevanega denarja po 2% obrestni meri. Poleg tega lahko pri žrebanju zadenete lep dobiček

1970 — začetek gradnje šole v Križah

Letos novembra bo poteklo eno leto, odkar so v tržiški občini uspešno izvedli referendum za razpis krajevnega samopriskpevka za gradnjo in obnovo šolskih prostorov v občini. Kot računajo bodo do leta 1973 v tržiški občini s samopriskpevkom občanov in delovnih organizacij zbrali 8.986.156 dinarjev, za uresničitev sprejetega programa pa bodo potrebovali 12.851.757 dinarjev. S tem, ko so pred dnevi zaprli razstavo idejnih projektov za gradnjo novih osnovnih šol v Križah in v Bistrici, so končali drugo etapo, ki je sledila političnim pripravam in uspešemu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskpevka za gradnjo šol in varstvenih ustanov.

Program gradnje novih šolskih prostorov in obnovitev obstoječih šol se postopoma uresničuje. Tako so letos uresničili vzgojno-varstveno in ustanovo v Trziču, popravili pa bodo še podružnično osnovno šolo v Dolini in odkupili zemljišča za novi osnovni šoli v Križah in v Bistrici. Prihodnje leto bodo začeli v Križah pri Trziču graditi novo osnovno šolo, njena gradnja pa naj bi bila končana konec leta 1971. Prihodnje leto bodo še obnovili podružnični šoli v Lomu pod Storžičem in v Lešah. Leta 1972 bodo začeli graditi v Bistrici pri Trziču novo osnovno šolo in vzgojno-varstveno ustanovo, z deli pa naj bi končali leta 1974. Medtem bodo obnovili še osnovni šoli v Podljudelju in osnovno šolo heroja Bračiča v Trziču.

Predstavniki odbora za gradnjo in obnovo šol v tržiški občini so nam povedali, da sredstva iz samopriskpevka redno pritekajo, ravno tako pa izpolnjujejo svoje obveznosti — 1 odstotek od bruto osebnih dohodkov tudi tržiške delovne organizacije. Izjema sta le Bombažna predilnica in tkalnica ter tovarna obutve Peko, vendar sta obljubili, da bosta svoj delež prispevali v drugem polletju.

Razstavi projektov za novi šoli v Bistrici in Križah bo v kratkem sledila javna razprava, kasneje pa bodo pripravili še javno tribuno. Na podlagi stališč v javni razpravi in na tribuni bo občinska skupščina na svoji seji sklepal o pripombah občanov, izboru idejnega projekta in nato naročila glavni projekt.

V. Guček

Dobra rast tržiškega gospodarstva

Čeprav analitična služba tržiške občinske skupščine še ni zbrala vseh kazalcev razvoja tržiškega gospodarstva v letošnjih šestih mesecih, pa lahko kljub temu govorimo o dobrih rezultatih. Celotni dohodek se je v prvem polletju v tržiškem gospodarstvu povečal za skoraj četrtino v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Se večji porast celotnega dohodka — 26,3 odstotka — je zabeležila industrija, gradbeništvo — 32,2 odstotka, medtem ko za lanskoletno rastjo zaostajata gostinstvo in kmetijstvo.

Industrijske organizacije v tržiški občini so v letošnjem prvem polletju proizvedle za 116.717.000 dinarjev svojih izdelkov, kar pomeni 17-odstotno povečanje v primerjavi z enakim lanskoletnim obdobjem. Ob tem naj pomeni še to, da so tržiške industrijske organizacije povečale svojo plačano realizacijo za 42 odstotkov. Medtem ko so skoraj v vseh tržiških industrijskih podjetjih povečali proizvodnjo se v TRIU in RUNU niso uresničila predvidevanja letošnjega načrta.

Čeprav je od lanskih avgustovskih dogodkov na Češko-slovaškem zelo prizadet izvoz

tržiške Tovarne kos in srpov, so letos tržiške gospodarske organizacije izpolnile letošnji plan izvoza s skoraj 51 odstotki. Do konca junija so tržiške gospodarske organizacije izvozile za 2.663.656 dolarjev, medtem ko je letošnji plan izvoza 5.237.000 dolarjev. Spodbudno je tudi dejstvo, da se je močno spremenila struktura izvoza, in sicer v korist konvertibilnega tržišča. Lani je na konvertibilno tržišče odpadlo le nekaj več kot polovico celotnega tržiškega izvoza, letos pa je ta odstotek precej boljši — 78,3. Najmočnejši tržiški izvozniki v letošnjem prvem polletju so BPT z 1.049.651 dolarji. Peko z 1.009.032 dolarji in Tovarna kos in srpov z 320.747 dolarji izvoza.

Na koncu preglejmo še gibanje osebnih dohodkov in zaposlenosti v tržiški občini v prvih šestih mesecih. V gospodarstvu so se osebni dohodki povečali od 867 na 953 dinarjev, v industriji od 853 na 938 dinarjev in v negospodarstvu od 1021 na 1197 dinarjev. Poprečni osebni dohodek zaposlenih v tržiški občini se je od 877 povečal na 967 dinarjev. Tudi na področju zaposlenosti beležijo letos v tržiški občini pozitivne rezultate. Število zaposlenih se je namreč od 4987 povečalo na 5144 ali za 3,1 odstotka, medtem ko se je število nezaposlenih od lanskih 109 oseb zmanjšalo na 64 oseb letos.

V. G.

Popravek

V sobotni številki našega časnika smo na prvi strani objavili sestavek z naslovom Za nelikvidnost več vzrokov. Bralcem se opravičujemo za neljubo napako, ki je nastala v tistem delu sestavka, kjer tovarni Rožič govori, da je v Jugoslaviji okrog 300 podjetij, ki dobro gospodarijo, pa ne morejo redno izplačevati osebnih dohodkov. V teh podjetjih je okrog štiristo tisoč zaposlenih in ne štiri tisoč.

Uredništvo

Nelikvidnost

Znano je, da je zvezni izvršni svet na izredni seji pred štirinajstimi dnevi razpravljal o nelikvidnosti v gospodarstvu. Podatek, da je v državi okrog 57 odstotkov delovnih organizacij nelikvidnih, to je finančno nesposobnih, da bi izpolnjevale svoje obveznosti, je precej vznemirljiv. Na voljo so nekateri podatki, ki kažejo na vzroke nelikvidnosti. Tako vemo, da nepokrite investicije znašajo okrog 130 milijard starih dinarjev, pri čemer pa še ni povsem ugotovljeno, koliko znašajo nepokrite investicije v obratna sredstva.

Čeprav iz poročila o seji zveznega izvršnega sveta ne moremo izluščiti, kakšni bodo ukrepi, je eno vseeno jasno: spoprijeti se bo treba s

precej trdim orehom. Posebno tam bo boj hud, kjer bo v smislu načel in spoštovanja zakonitosti sprejete gospodarske reforme morali prelomiti z dosedanjim praksom; pa naj bo to potem ustavitve nepokrite investicij, likvidacija podjetij, ki nimajo perspektive, doslednost in zaostritve v izvozi in uvozi politiki itd. — tudi v nesorazmernem zviševanju osebnih dohodkov, če bodo tako pokazale analize.

Vemo, da so se težave zaradi nelikvidnosti najprej pokazale v Srbiji in Hrvaški. Vemo tudi, da so za zdaj nekaj

manjše v drugih republikah. In kako se kažejo? V najbolj občutljivi obliki, ko delovne organizacije, ki že ves čas dobro gospodarijo, ne morejo izplačevati rednih mesečnih osebnih dohodkov.

Ker na Gorenjskem do sedaj še nismo našli delovne organizacije (takšne, ki dobro gospodarijo), da ne bi mogla izplačevati rednih mesečnih osebnih dohodkov, ne smemo misliti, da se le-te ne srečujejo s problemom nelikvidnosti. Nasprotno, nekateri podatki o letošnjem šestmesečnem gospodarjenju prav tako kažejo na znake

nelikvidnosti. In čeprav podatki kažejo, da podjetja dokaj ugodno dosegajo letošnje plane, da se zaloge bistveno ne povečujejo in da se je povečala tudi proizvodnja, se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečala tudi nelikvidnost; in to v prav vseh gorenjskih občinah.

Med vzroki, ki tudi v gorenjskem gospodarstvu vzbujajo nelikvidnost, lahko omenimo precejšnjo skrb za obratna sredstva. Po drugi strani pa nam podatki o terjatvah do kupcev kažejo, da so se le-te tudi precej pove-

Predstavljamo vam:

Gorenjska predilnica Škofja Loka

Za Gorenjsko predilnico v Škofji Loki bi lahko trdili, da je v zadnjih letih temeljito spremenila svoj proizvodni program. Medtem ko so prej izdelovali le bombažno predivo, pa sedaj skoraj dve tretjini proizvodnje odpade na elastično predivo — kodranko in na česanko iz volne in dra-lona. 650-članski kolektiv se je pred nedavnim odločil, da bo zgradil novo barvarno za barvanje sintetičnih vlaken in kodranke. Kot računajo bo nova barvarna začela obratovati že konec letošnjega leta, stala pa jih bo okoli šest milijonov dinarjev. Z novo barvarno bodo lahko izdelovali tudi naravno in sintetično volno za ročno pletenje ter kvaliteto prejo za vezanje.

Medtem ko je realizacija v Gorenjski predilnici lani julija znašala 6.494.000 dinarjev, pa so letos dosegli že 7.837.000 dinarjev ali za 20,6 odstotka več. Omenimo naj še, da so letni plan v letošnjem prvem polletju že dosegli s 60,1 odstotka. Gorenjska predilnica predvideva, da bo letos izvozila za nekaj več kot milijon dolarjev svojih izdelkov, do konca julija pa so izvozili za 546.833 dolarjev.

V. G.

čale (v kranjski občini so bile v prvem polletju letos za 43 odstotkov večje kot v enakem lanskem obdobju). V jesniški občini se je povečalo število gospodarskih organizacij z blokiranimi žiro računi, v radovljiški občini, kjer beležijo dokaj ugodne gospodarske rezultate, imajo podjetja težave zaradi prepočasne pritekanja denarja, podobno pa je tudi v škofjelški občini, kjer so terjatve porasle kar za 32 odstotkov. Z nelikvidnostjo se srečujejo tudi tržiške industrijske delovne organizacije, ki si za izplačilo rednih osebnih dohodkov izposojajo denar iz rezervnega sklada in iz sklada skupne porabe (razen Peka).

A. Zalar

Uspešna praksa miličnikov - kadetov

Pogovor s pomočnikom komandirja postaje milice v Radovljici, tovarišem Alojzom Pogačnikom

Pisali smo že, da je letos šola v Vitrčah poslala v različne kraje Slovenije na enomesečno prakso svoje gojence — bodoče miličnike. Na Gorenjskem so bili miličniki-kadetji na obvezni enomesečni praksi na postaji milice v Radovljici.

Pred dnevi smo zato zaprosili pomočnika komandirja postaje milice v Radovljici tovariša Alojza Pogačnika, da nam pove, kako je potekala praksa miličnikov-kadetov.

»Naša postaja je bila edina na Gorenjskem, ki je sprejela na prakso gojence vikrske šole. Obakrat, od 9. junija do 6. julija in od 7. julija do 3. avgusta, smo imeli na praksi po pet gojencev. Z vsemi desetimi smo bili zelo zadovoljni in prepričan sem, da so med enomesečno prakso uspešno izpopolnili teoretično znanje, ki so si ga nabrali med eno-ozirama dvoletnim šolanjem.«

»In kaj so mladi miličniki-kadeti delali med prakso?«

»Bili so dežurni, sprejemali stranke, obravnavali kršitve javnega reda, seznanili so se z delom mejne službe, upravnih organov, sodnika za prekrške, usmerjali so promet, izdelovali slike in skice prometnih nesreč itd. Vse to so delali v spremstvu naših miličnikov. Skratka, svoje teoretično znanje, ki so si ga nabrali v šoli, so preiskusili v praksi. In čeprav se bodo rezultati njihove prakse najbrž pokazali šele v prihodnjem šolskem letu, menim, da bodo po končanem šolanju ti

mladi fanje dobri miličniki.«

»Kaj pa morebitne druge pripombe na njihovo delo med prakso?«

»Pravzaprav nimam ničesar več pripomniti. Z vsemi desetimi smo bili zadovoljni in kot so napisali v poročilu oziroma v dnevniku (pisali so ga vsak dan) so bili tudi oni zadovoljni. Morda bi rekel le to, da se mi je prva skupina zdela malce bolj teoretično podkovana in morda bi bilo prav, da bi šola v prihodnje med študijem dala večji poudarek spoznavanju različnih poklicnih veščin in

jih bolje seznanila, kako mora miličnik pri obravnavanju posameznih primerov na terenu ukrepati.«

»Ali boste prihodnje leto na postajo milice v Radovljici spet dobili na prakso miličnike-kadete?«

»Mislim, da so tudi po drugih postajah milice v Sloveniji mladi gojenci tako uspešno opravili prakso kot pri nas. Če je to tako, potem sem skoraj prepričan, da bodo tudi prihodnje poletje pri nas na praksi.«

A. Zalar

Ivanka Adlešič Natakarica iz Zelenice

Ne planine, temveč gostilne »Zelenica« na Selu pri Zirovnici. Ivanka je bila letos stara 18 let, pa že tri leta streže gostom. To je samouka natakarica brez gostinske šole ali tečaja.

»Na Gorenjsko sem prišla na razpis v časopisu. Doma sem iz Radovice pri Metliki. Nisem dobila dela, pa sem se prijavila in postala natakarica. Za šolo ni časa, bom pa verjetno letošnjo jesen obiskovala tečaj za gostinske delavce.«

Sicer pa je Ivanka tako urna, da nihče ne opazi razlike med šolano in samouko natakarico.

»Kaj pa delovni čas?«

»Delam po potrebi. Enkrat na teden sem prosta. Tista, ki gre zvečer prva spat, zjutraj prva vstane in streže gostom.«

»Kaj pa osebni dohodki?«

»Plačana sem po dogovoru ne glede na višino prometa.«

»In napitnina?«

»Napitnine ni veliko. Največ jo dobim od gostov v zaključeni družbi, ko nekdo praznuje rojstni dan, ali pa novi oče rojstvo sina ali hčerke. Nekoč sem dobila 7000 S din napitnine, toda takšni primeri se dogodijo le dvakrat ali trikrat na leto.«

»Kako pa odpraviš pijance?«

»Mora se jih navaditi.«

»In ženične ponudbe?«

»Kaj pa me sprašujete, saj nisem pri spovedi. Dobila sem že veliko ponudb. Kolkoli, pa ne povem. Vsaj za časopis ne.«

J. Vidic

Apolo - 8 v Jugoslaviji

Včeraj so čez mejni prehod v Sentilju prepeljali 7000 kilogramov težak modul vesoljske ladje Apolo 8, s katerim so ameriški kozmonavti pr-

vič obkrožili Luno. Modul bo razstavljen na letošnjem zagrebškem velesejmu od 11. do 22. septembra.

J. K.

V NEKAJ STAVKIH

CERKLJE — Ze nekaj časa grade pri novi šoli v Cerkljah moderno športno igrišče. Igrišče je v neposredni bližini šolske telovadnice, ki sodi med najlepše in najbolj urejene telovadnice na Gorenjskem. Skupaj z igriščem bo ta telovadni prostor pri šoli v Cerkljah ne samo pripomogel k še boljši telesni vzgoji na šoli sami, pač pa bo pomemben za celotno telesno-zgodnjo dejavnost na cerkljanskem področju. Kot predvidevajo bo igrišče nared že v drugi polovici septembra.

SKOFJA LOKA — V soboto, 30. avgusta, in nedeljo, 31. avgusta, bo v planinskem domu na Lubniku nad Škofjo Loko petindvajseti redni posvet predstavnikov planinskih društev Gorenjske. Na posvetu bodo med drugim govorili tudi o pripravah na dan planincev v septembru.

GORENJSKA — Gorenjski kmetovalci so zadnje dni zaskrbljeni zaradi pridelka repe. Zlasti v vzhodnejših predelih Gorenjske so se na repi pojavile gosenice, ki groze uničiti letošnji pridelek repe. Kmetovalci skušajo pridelek rešiti s škropljenjem in drugimi zaščitnimi sredstvi.

CERKLJE — Turistično društvo Cerklje skupaj s Planinskimi gostinskimi podjetjem Krvavec pripravlja coklarski dan, ki bo 30. in 31. avgusta na Krvavcu. To bo že tretja tovrstna prireditev na Krvavcu. Coklarski dan je obenem tudi zaključek poletne pašne živine na Krvavcu. V soboto je na programu kegljanje za srnjaka oziroma gamsa, sprejem planšarjev, kresovanje in zabavna prireditev. V nedeljo pa je na sporedu ocenjevanje mlečnih izdelkov in tudi njihova prodaja.

STEFANJA GORA — Ob zaključku praznovanja letošnjega krajevnega praznika na Stefanji gori so izročili namenu tudi novo motorno brizgalno. Veljala je okoli 2 milijona starih din, kumoval pa ji je kolektiv Gozdnega gospodarstva Kranj. Brizgalna je velikega pomena za gasilsko društvo na Stefanji gori in za prebivalce teh hribovskih vasi, saj zaradi velike oddaljenosti od Kranja ne morejo računati na kako drugo pomoč, še zlasti pa zato, ker v teh vaseh ni telefona.

CERKLJE — V Cerkljah si že nekaj časa prizadevajo, da bi oživili tudi glasbeno dejavnost. Rezultat tega prizadevanja je moški pevski zbor Davorin Jenko, ki že nekaj mesecev uspešno nastopa. Prizadevajo si tudi, da bi po več letih zatihša obnovili godbo na pihala. Godbeniki so se sicer že sestali, vendar pa so takoj naleteli na težave. Več instrumentov je namreč treba popraviti in celo kupiti nove, kar pa je zelo drago.

RADOVLJICA — Zadruga Jelovica ima svoje upravno-slovesne prostore v Radovljici poleg hotela Grajski dvor. Zaradi lepšega videza so zadnje dni obe stavbi prebelili. B. B.

LESCE — Vzhodno od Lesca proti Radovljici je vedno več novih hiš. Po urbanističnem načrtu je ta prostor zazidljiv, in vedno več ljudi išče na tem lepem prostoru prostor za svojo hišo. Lahko bi rekli, da tu rastejo nove hiše kot gobe po dežju. B.B.

Gobarjem v tolažbo

Z bližajočo se jesenjo je tudi za gobarje napočil čas, da nimajo več obstanke doma in tudi spanec ni več tako trden kot je bil. V njih se je naselil nemir kot v lastovke pred selitvijo. Niso se zmotili, zadnje deževje je končno le zvalilo pričakovane gobe iz poletnega sna. Jurčki so seveda v ospredju pozornosti. Večina jih najdemo še na travnikih, prvi pa so se začeli pojavljati v gozdu. Lisičke je treba poiskati med borovničevjem, precej pa se jih skriva tudi pod »krilic« košatih smrek. Grive ali krempeljci imajo rajši bukov gozd, manj pa jim prija čisti smrekov gozd. Med krempeljci je ena vrsta, ki ni užitna. Za krempeljce velja pravilo, da je najbolj okusen bet, trosišča pa so grenka in jed le pokvarijo. Tudi golobice so postale bolj pogoste. Nekateri jim pravijo tudi sivke, vendar je med njimi le ena vrsta sivo zelena, druge pa so drugačnih barv. Pri golobicah je treba biti pozoren pri rdečih vrstah, ker je med njimi bljuvna golobica, ki povzroča lažja zastrupljenja, katerih znak so močni krčji v želodcu in bruhanje. Barva pri bljuvni golobici varira od svetlo rdeče in porpurne rdeče in celo rjavo rdeče. Najbolj zanesljivo jo spoznamo po okusu, ker peče kot poper. Vse ostale golobice so užitne. Najbolj gotovi smo pri zeleni golobici, katere barva ni sklenjena, in pri vijoličasti golobici. Sveži imata prijeten okus po lešnikih, zelo dobre so soljene in pečene na štedilniku. Turki so letos bolj redki in med ljudmi premalo znani. Večina jih zametujejo, ker na prerezu pomodri, vendar je zelo okusna goba. Pod macesni so se pojavile prve laške globanje — macesnov goban. So užitne in imajo kuhane kislast okus, spoznamo jih po rumeni barvi, klobuk je nekoliko lepljiv, na pritisk postanejo rjave. Zelo so dobre konzervirane v kisu in konkurirajo celo jurčkom. Preveč bi bilo naštevati za vse gobe, ki rastejo v naših gozdovih. Zato vse, ki se zanimate za gobe, vabi gobarska družina Jesenice na določevanje gob, ki bo 31. avgusta ob 13. uri pred domom pod Golico. Gobe lahko naberete že dan prej, ali so užitne pa boste zvedeli v nedeljo. Koristna navodila o gobah dobite v trgovini Zelenjava na Plavžu, kjer gobarska družina razstavlja manj znane gobe

A. Korenc

Sindikalne športne igre

S tekmovanjem v malem nogometu so se v ponedeljek popoldne v športnem parku Staneta Mlakarja v Kranju začele tretje letne sindikalne športne igre. Tekmovanja v malem nogometu bodo vsak ponedeljek, sredo in soboto popoldan. Kmalu pa se bodo začela tudi tekmovanja v drugih športnih panogah. Vsa tekmovanja bodo končana do 10. novembra.

Rezultati — mali nogomet (ponedeljek): IBI : Kovinsko podjetje 3:2 (2:1), Projekt B : Sava 1:0 (0:0), Exoterm : Tekstilindus A (3:0) — brez tekme, Iskra B : Elektro (3:0) — brez tekme.

V sredo se bodo v malem nogometu pomerile naslednje sindikalne ekipe: Projekt A : Elektrotehnično podjetje, Tekstilni center : LIK, Tekstilindus B : Iskra A in IBI : Iskra B.

A. Z.

Literarna skupina Sopotniki, skupaj z dramatikom Ivanom Mrakom in recitatorji po predstavitvi poema o Janu Palachu. V temni obleki, z brado in šopkom je njen avtor Marijan Stancar-Mónos. — Foto: M. Kralj

Poem o Janu Palachu

Kranjska publika je toplo sprejela krstno predstavo poeme o Janu Palachu Marijana Stancarja - Mónosa

»Dragi Jan - Jan Palach, obiskal sem mesto Tvojega sežiga, ki ga je zasula krvavda! Bil sem ob Tebi s Teboj v tej mónoistični Méki, kamor bodo poslej romale množice svobodoljubnih ljudi, ki jim je Tvoj plamen razsvetlil zavest, a le kako najti Tvoj grob, ki ga je požrla vedno lačna zemlja. Nobena prošnja — ne molitev, ne kletev ne odgrne zemlje! O Jan — do kdaj le bo zijala večno odprta jama nad Teboj — za vso mladost, za vse najbolj čiste misli v Tebi; s teboj je vse tveganje.«

Te besede je avtor poeme napisal 4. maja letos v Pragi, na mestu, kjer se je 16. januarja sežgal praški študent Jan Palach. Obenem so tudi začetek pesnitve. Njena so-

botna predstavitev v izvedbi recitatorjev Gordane Kunaver-Kane, Tatjane Krulje-Dunde, Jova Grobovska, članov likovne skupine Sopotniki, kamor spada tudi Mari-

jan Stancar, in članov Prešernovega gledališča Cveta Severja ter Marijana Murka, je bila prva v Sloveniji. Kranjčani, ki so skoraj napolnili koncertno dvorano delavskega doma, so jo izredno toplo sprejeli. K temu je pripomogla tudi odlično izvedena Beethovnova »Sonata za klavir in violino št. 9, v a-duru, op. 47 (Kreutzer), ki sta jo zaigrala pianist Peter Skrajnc in violinist Miha Pogačnik, ki študira violino v Kölnu. Med gledalci smo opazili dramatika Ivana Mraka in dve starejši Čehinji, ki sta po končani prireditvi iskreno čestitali izvajalcem in avtorju. Poem o Janu Palachu želijo predstaviti slovenski javnosti in bodo gostovali v vseh večjih krajih naše republike. 16. januarja, na obletnico Palachovega samosežiga, pa bo ponovno izvajana v Kranju.

Mónos je svojo pesnitev napisal s prizadetostjo ob češkoslovaških dogodkih in junaškem dejanju Jana Palacha. Poem je grajen kakor pravi sam, »ob brezprimerni, brezkompromisni storitvi češkega študenta, ki je šel prostovoljno iskat Jana Husa...« Pesnitvi je dodal še svojo veliko ljubezen in predanost domovini in slovenstvu, zato njen zaključek ni naključen: »Domovina, ki ljubi svoje sinove, ne terja upog-njenih hrbtov, noče mrtvih herojev, ne priznava hlapcev, hoče svobodne, žive ljudi!!!«

Poema bo kmalu izšla v knjigi, prevedli pa jo bodo tudi v nekatere tuje jezike.

J. Košnjek

Lado Krmeč, nekdanj igravec, sedaj režiser in pevec

Kljub trpljenju je bil vedno vesel in veder, pripravljen za šalo. Takšen je tudi danes

»Rodil sem se pred šestindesetimi leti na Viču pri Ljubljani. Štiri leta sem bil star, ko mi je umrl oče. Bil je zelo napreden, saj je bil predsednik sokoškega društva. Mati me je dala v sirotišnico. Tam sem, to se še dobro spominjam, prvič zaigral v igrici Veikodušni sin. Izučil sem se za krojača. Vendar službe nisem dobil. Vključil sem se v armado brezposelnih. Ni bilo lahko. Iskal sem delo. Dobil sem ga. Delal sem kot hlapec pri najrazličnejših gospodarjih. Pri Brodarju v Hrastju, pri Celarju na Bregu pri Preddvoru. Tam me je zalotila vojna. Desetega maja enainštiridesetega so prišli pome žandarji. Pričela se je trnova pot. Taborišča. Podljubelj, Celovec, Begunje in zloglasni Dachau. Skoraj štiri leta sem prebil tam. Po pobegu sem se 1945. leta priključil Serčerjevi brigadi in odšel z njo v Banat. Prvega oktobra istega leta sem se vrnil. Po tej preizkušnji polni poti se je začela druga, nič lažja. Obnova domovine, ureditev svojega doma...«

Takole mi je zadnjič pripovedoval Lado Krmeč, možakar živih in nemirnih oči, oče treh otrok. Ne bi mu prisodil, da po takih prestanih težavah in naporih skriva v sebi še toliko energije. Pripovedoval mi je tudi o svojem delu v Savi, kjer je dočkal pokoj.

Od odrskih desk, iger in petja se še ni nikoli ločil. Vneto je pel v slovenskem zboru in kdaj pa kdaj poskrbel za šalo.

Danes živi mirno in zadovoljno v svoji hiši v Britofu pri Kranju. Prostega časa nima. Poje pri dveh zborih, je predsednik dramske sekcije v Predosljah, predsednik Svobode v Britofu, razen tega pa izredno rad bere in slika. Najljubši mu še vedno ostaja oder. 1947. leta, ko je bil še v Preddvoru, je po vojni prvič režiral. Bila je partizanska drama Rojstvo v nevihti. »Z njo smo gostovali na Viču in v Cerknem. Spominim se, da smo se tja odpeljali s tovornjakom, oblečeni v partizane, Nemce in belogardiste. To so zares lepi spomini.«

Dve leti kasneje se je preselil v Britof. Od tedaj v Predosljah ni bilo leta, da ne bi zaigrali vsaj enkrat. Večino iger je režiral Lado Krmeč. Bila so leta, ko je »na oder postavili kar tri premiere. Predraskim so igrali Rokovnjače šestindvajsetkrat, oglevalo se jih je prek 4000 ljudi, iztržili pa so 12.000 dinarjev!

»Letos sem bil edini z Gorénjske na seminarju v Koprju, namenjen režiserjem z

doletno prakso. Svoboda in Predoselj me je poslala tja pod pogojem, da v Predosljah režiram vsaj še dve leti. Ni kaj, fantje, sem rekel. Dokler bom mogel. Fantje in dekleta imajo za oder izredno zanimanje. Z njimi je res lahko delati. Če bodo delali oni, bom tudi jaz!«

Krmeč je zadovoljen, da se je družba začela bolj zanimati za podeželske odre. Tudi denarja je več. V preteklosti je bilo težje. »Dobivali smo 1560 dinarjev dotacije kljub pridnosti in prizadevnosti. Nekateri so prejeli še enkrat več, pa so pokazali manj kljub boljši opremljenosti. No, letos smo prejeli 3000 dinarjev. Krvavo jih bomo pripravili. Letos bomo pripra-

Lado Krmeč

vili dve deli: Lacko in Kreffl in Mrozkove Policaje. Slede nje bom tudi režiral. Z Britofljani pa se bomo odpravili v Kostanjevico na Krki in Sentjernec na Dolcinskem. Tamkajšnjim prebivalcem bomo pripravili zabavni program; petje, združeno z dramskimi vložki.«

Pobudnik za to gostovanje je bil spet Lado Krmeč.

Lahko bi še pisali, kajti Krmeč je dober sogovornik, poln idej in zamisli. Zaključimo z besedami enega njegovih zvestih igralcev in prijateljev: »Lado Krmeč je duša predoseljskega odra. Predan mu je z dušo in telesom.«

J. Košnjek

OSNOVNA SOLA MATIJA VALJAVEC PREDDVOR

obvešča vse učence, da se prične pouk

1. septembra 1969

za 5., 6., 7. in 8. razrede ob 7,30,

za 1. a, 2. a, 3. in 4. a, razred ob 8.

za 1. b, 2. b in 4. b pa popoldne ob 13. uri.

Svet šol Tekstilnega centra v Kranju

razpisuje

prosto delovno mesto

predavatelja

angleškega jezika na Tehniški tekstilni šoli za določen čas (šol. leto 1969/70) s polnim delovnim časom.

Pogoj: profesor angleškega jezika.

Kandidati naj pošljejo prošnje na tajništvo Tehniške tekstilne šole, Kranj, Staneta Zagarja 33.

KOMUNALNO PODJETJE VODOVOD KRANJ

preklicuje objavo

objavljeno v časopisu Glas 30. 7. 1969,

s katero je bila omejena potrošnja vode na področju občine Kranj.

OBLEGANJE LENINGRADA

1.nadaljevanje

Ko so bili še 500 km oddaljeni od Leningrada, je res vse tako kazalo, da se bodo izpolnile njihove optimistične napovedi, da se bo namreč Sovjetska zveza pod udarci oklopnih divizij in ob premoči v zraku zrušila v nekaj tednih.

**»VSE IZGUBLJENO,
KAR JE USTVARIL
LENIN«**

Sovjetska vlada je bila od svoje obveščevalne službe natančno obveščena o pripravljajočem se napadu. Premiki nemških čet na meji, stalni vdori nemških letal na sovjetsko ozemlje, poročila agentov, svarila angleških in ameriških diplomatov — vse ji je jasno pričalo, kaj jo čaka. Od najboljšega obveščevalca Riharda Sorgeja je zvedela celo točen datum napada.

Toda Stalin ni hotel verjeti niti lastni obveščevalni službi in to je bilo usodno. Častnike, ki so ga svarili pred napadom, je kratko malo ozmerjal, mnogo jih je dal celo zapreti kot »provokatorje«. Tem manj je zapal svarilom iz ameriških in angleških virov. Misli je, da so zahrbtni poskusi, da bi ga zvalili v vojno.

Po mnenju tedanjega ljudskega komisarja za sovjetsko vojno brodogradbo admirala Kuznecova je Stalin vojno sicer pričakoval in sklenil nemško-sovjetski nenapadni pakt le zato, da bi pridobil na času, pri tem pa je storil hudo napako, da je slabo preценil časovno obdobje, ki je bilo potrebno za priprave. Res je 6. junija dal svoj pristaneček, naj se industrija preusmeri za vojne dobave, kar naj bi se imelo zaključiti do konca leta 1942. Toda prav istega dne je zvedel od obveščevalne službe, da stoji na meji štirimilijonska nemška armada, pripravljena, da vsak hip udari.

»Stalin je bil preveč navajen poslušati samo samega sebe, možje v njegovi bližini pa so bili preveč navajeni slepo ubogati in se v uri skrajne sile niso upali samostojno ukrepati. To je bila tista velika tragedija«, je dejal Kuznecov.

Šele kakih štirinajst dni pred vdorom Nemcev je skupina častnikov spet načela to temo, toda tedaj je bilo že prepozno. Še v zadnjih urah je Stalin verjel, da bo lahko preprečil napad na ta način, če bo prepovedal vse, kar bi po njegovem mnenju utegnile Nemce izzvati. Nemških letal nad sovjetskimi ozem-

ljem niso smeli obstreljevati, pa tudi čet ni dovolil pošiljati na mejo. Kako trdovraten je bil v svoji iluziji priča Hruščovova izpoved, da ni dovolil četam streljati na Nemce niti tedaj še ne, ko se je že začel splošen napad. Še tedaj si je skušal dopovedati, da gre le za napade posameznih nediscipliniranih nemških oddelkov. Ko pa je končno spoznal golo resničnost, je bilo prebujenje stalno.

Hruščov je poročal kasneje, da je bil Stalin popolnoma ubit in da je samo tarnal: »Vse smo izgubili, kar je bil zgradil Lenin«. Nikakor si ni mogel opomoči od strašnega udarca, niti najnujnejših vojaških navodil ni dal. Šele ko mu je Poltbiro začel resno prigovarjati, da mora v usodni uri ljudstva vendar nekaj ukreniti, je po dveh tednih popolnega brezdelja spet nekoliko oživel.

Dne 3. julija se je prisilil k nagovoru na ljudstvo po radiu, toda govoril je tako otopelo, s premori, jecljanjem, vzdihni in trajnimi in vsem slišnim osveževanjem ust z vodo, da so vsi, ki so ga poslušali, bili prepričani, da se tu nekdo trudi, ki se komajda še obvladuje.

Šele čela dva tedna nato je prevzel vrhovno poveljstvo in se spet pojavil med kremenjskimi zidovi.

POL MILIJONA UMETNIN

Leningraščani so se ob izbruhu vojne takoj znašli. Gospodinjje so se takoj zavedle, kaj jih v času sile čaka. Hitele so tedaj z nakupovanjem živil, kjerkoli so jih mogle dobiti, predvsem seveda živil, ki se ne pokvarijo tako hitro. Iz strahu pred uničujočimi zračnimi napadi, kot so jih doživeli Londončani, je mnogo staršev poslalo svoje otroke iz mesta — na nesrečo zahodno in jugozahodno od mesta, kamor so meščani v mirni dobi hodili letovat, zdaj pa so prav ti kraji bili najprej v območju prodirajočega sovražnika. Toda tedaj še živ človek ni mislil, da bi sovražnik prodrl lahko tako blizu Leningrada.

27. junija se je vrnil z dopusta partijski sekretar Zdanov in se nemudoma lotil priprav za obrambo mesta. Predvsem je dal vsa najpomembnejša poslopja prekriti z mrežami, ki naj bi jih skrižle očem iz zraka napadajočega sovražnika. Najprej je prišel na vrsto Smolny od koder je nekoč Lenin vodil revolucijo in ki je bil zdaj

sedež partijskega sekretarja. Mnogo mrež je bilo spletenih v gledališčih. Tudi tako slavne plesalke kot je bila npr. Uljanova so pridno pomagale. Prekrili so celo kot iglo tenko konico 122 m visokega stolpa Peter-Pavlove katedrale in sovjetski letalci so trdili, da so značilna znamenja mesta odlično skrita. Če so se dali prevarati tudi nemški letalci, je seveda težko reči.

Na Marsovem polju, v Leninovem parku in drugih parkih je na tisoče prostovoljcev gradilo zaklonišča pred napadi iz zraka. Na Nevskem prospektu, tej najbolj poetični cesti sveta, kot so jo imenovali — so izgubili zgodovinski spomeniki za vrečami s peskom, stanovalci pa so na okenska stekla, da ne bi pri eksplozijah bomb pokala, nalepljali križem trakove iz papirja.

Direktor Orbeli je že 24. junija začel popravijski umetnine v svoji Eremitaži. Med njimi so bile slike Tiziana, Rubensa, Giorgioneja, Rembrandta, van Dycka, Velazqueza, El Greca, Rafaela in Leonarda da Vincija, potem prekrasna marmorna Venera, ki jo je bil nabavil še Peter Veliki, dalje dragocene zbirke diamantov in drugih dragih kamnov, kakor tudi kronski dragulji in umetnine iz zlata.

Prvega julija so na okto-brski železniški postaji začeli nalagati v vagono zaboje, težke po več ton. Dve močni lokomotivi sta vlekli vlak, ki je sestajal iz oklopnega vagona, kjer so bile največje dragocenosti, iz štirih spalnih voz za ostale dragocenosti, nato je sledil odprt tovorni vagon s protiletalskim topništvom, 22 zaprtih tovornih vagonov s slikami in skulpturami, dvoje osebnih voz za delavce in stražo in končno spet odprt vagon s topništvom. Menda ni še nikoli na svetu noben vlak vozil dražjega tovora. Ko je počasi oddrdral s postaje, ga je Orbeli spremljal solznih oči. Pol milijona dragocenosti je zapustilo mesto, cel milijon pa je še čakal na prevoz.

PRAZNE ROKE — JUNASKA SRCA

Kako naglo bo nemška armada začela neposredno ogrožati Leningrad, tega ni slutilo niti sovjetsko vrhovno poveljstvo. V prvih dneh vojne je vse pričakovalo, da bodo sovjetske čete naglo vrgle sovražnika nazaj za mejo. Da je sovražnik že 150 km globoko v deželi, so zamolčala vsa uradna poročila.

Zdanov pa je spoznal nevarnost in takoj ukrenil vse, da bi čimprej pripravil mesto za obrambo. Vedno se je domnevalo, da je mesto najbolj občutljivo za napad s severa. Zato tudi vojne operacije leta 1940 proti Finski.

Kino

Jesenice RADIO

27. avgusta italij-nemški barv. CS film MOJE IME JE PECOS

28. avgusta amer. barv. CS film SEDEM PISTOL ZA BRATE MAX GREGOR

29. avgusta amer. barv. film PUSTOLOVEC IZ TEKSASA

Jesenice PLAVZ

27. avgusta amer. barv. CS film SEDEM PISTOL ZA BRATE MAX GREGOR

28. avgusta angl. CS film VRNITEV IZ PEPELA

Radovljica

27. avgusta amer.-jugosl. barv. film KLETEV ZVESTE ZENE ob 18. uri

27. avgusta amer. barv. film DAN REVOLVERASEV ob 20. uri

28. avgusta amer. film VI VA ZAPATA ob 20. uri

29. avgusta amer. barv. film DAN REVOLVERASEV ob 20. uri

Bled

27. avgusta amer. barv. film POSLEDNJI VLAK IZ KATANGE ob 18. in 20.30.

28. avgusta amer. barv. film POSLEDNJI VLAK IZ KATANGE ob 18. in 20.30.

Kranj CENTER

27. avgusta amer. barv. CS film PROPAD HIŠE USHER ob 16., 18. in 20. uri

28. avgusta italij. barv. CS film ZA DOLAR VEC ob 15.40 in 20. uri, amer. barv. CS film OPERACIJA STRELA ob 18. uri

29. avgusta italij. barv. CS film ZA DOLAR VEC ob 15.40 in 20. uri, amer. barv. CS

KINO

KINO CENTER

V nedeljo, 31. avgusta ob 21. uri

PREMIERA

francoskega barvnega filma

ŠEHEREZADA

filmska tehnika
SUPER PANORAMA 70 mm.

Vstopnice v predprodaji
od 28. 8. dalje.

29. avgusta angl. CS film VRNITEV IZ PEPELA

Zirovnica

27. avgusta amer. barv. CS film ZADNJI VLAK IZ KATANGE

Dovje-Mojstrana

28. avgusta amer. barv. CS film ZADNJI VLAK IZ KATANGE

Kranjska gora

28. avgusta ital.-nemški barv. CS film MOJE IME JE PECOS

Skofja Loka SORA

27. avgusta amer. barv. CS film »F« KOT FLINT ob 18. in 20. uri

28. avgusta amer. barv. CS film RAJ PO HAVAJSKO ob 20. uri

29. avgusta amer. barv. CS film RAJ PO HAVAJSKO ob 18. in 20. uri

film LJUBEZEN NA PESKU ob 18. uri

Kranj STORZIC

27. avgusta amer. barv. CS film MORILCI IZ SAN FRANCISKA ob 16., 18. in 20. uri

28. avgusta nemško-italij.-španski barv. CS film POSLEDNJI MEHIKANEC ob 16. in 18. uri, premiera italij.-franc. barv. VV filma OPERACIJA SAN GENARO ob 20. uri

29. avgusta italij.-franc. barv. VV film OPERACIJA SAN GENARO ob 16. in 20. uri

Tržič

28. avgusta amer. barv. film ROBIN CRUSOE ob 18. in 20. uri

29. avgusta amer. barv. film ROBIN CRUSOE ob 18. uri, amer. barv. CS film VELIKI

POBEG ob 20. uri

K
R
A
N
J

Grabče — vasica ob Radovni (7)

Pržižiganje pipe s kresilno gobo

Kadar je hotel kdo ogenj ukresati, je z levo roko, s palcem in kazalcem, prijel kresilni kamen; pod palec je h kamnu dal za koruzno zrno velik košček kresilne gobe. S kleščami, ki jih je držal z desno roko, je potem dvakrat ali trikrat udaril ob kamen, da so iskre, ki so ob tem nastajale padle na gobo; ta se je takoj vnela, potem pa jo je možakar malo razpihal, jo dal v pipo ter pričel vleči in puhati oblake dima.

Za hranjenje tobaka so imeli posebne mošnjičke iz prašičevega mehurja. Ko so pozimi prašiča zalehali, so mehur napihali in ga za teden dni dali sušit pod strop, potem pa so ga tako odrezali, da je bil dovolj velik in pripraven za shranjevanje tobaka. Ta mošnjiček s tobakom so nosili možakarji zatlačenega za hlačni pas, da je bil vedno pri roki.

V Grabču sta bili še dve večji kovačnici, obe na vodni pogon. Iz železa iz fužine v Spodnji Radovni so v njih izdelovali težje gospodarsko, drvarsko in kmetijsko orodje. Prodajali so ga v bližnji in daljni okolici.

Zdaj se v nobeni od teh dveh kovačnic več ne dela; ena je sploh do tal podrta. Tudi dva kmečka mlina na vodni pogon sta imela pred

leti veliko dela, zdaj pa melje le še eden. Prav tako sta svoj čas dobro obratovali dve vodni žagi »venecialki«, zdaj pa je ena od njih prav tako do tal podrta, druga pa je še sposobna za žaganje lesa.

Franc Krničar

Konec

Kovačevi z Javornika (1)

Kako sem spoznaval drevesa in grmovje

Javornik je mala vasica na južni strani Jošta pri Kranju. Zadnja hiša v smeri proti Čepuljam je Kovačeva. Pri Kovaču je bila poročena moja teta. Spominjam se, da sem kot 8-letni fant šel leta 1900 z očetom na sejem »smn« na Javornik.

Sejem imenujejo Gorenjci cerkveno žegnanje. Včasih je bil to eden od največjih praznikov za vsako vas. Na ta dan so prišli na obisk sorodniki, povabljeni pa so bili tudi drugi prijatelji, ki so se pri dobrih jedeh in pijači porazgovorili in povesečili.

Steza iz Besnice na Javornik pelje ves čas po gozdovih. Od vzhajajoč Jošta do vrha grebena nad Javornikom je precej strma. Ko sva šla z očetom skozi gozdove, sem videl veliko različnega drevja. Ob potoku Besnica in Smetincu so bile jelše in vrbe, naprej po gozdu pa so rasle največ buke in smreke, med katerimi so bila posejana druga drevesa, npr. gaber, borovec, jesen, nagnoj, hrast, maklen, topola breze javor, pa tudi različno grmovje: leska, dren, češmin, dobrovita, drnulja, brinje itd.

Nekatera drevesa sem že poznal, za druga, za katera nisem vedel imena, pa sem spraševal očeta, ki mi je vse lepo razložil, obenem pa povedal, za kaj se v glavnem rabi eno ali drugo drevo oz. njegov les, npr: buke in gaber za drva, gabrove betice so najboljše za cepce, smrek in borovec se največ razšaga za deske, iz češmina se navadno delajo cevke za navijanje nit za tkalce, iz dobrovite se delajo najboljše trte za povezovanje butar, leska se največ uporablja za prekle in za vitre za pletenje košev in cajn, nagnojev les je zelo dober za »bognarje« (kolarje), jelša se uporablja za izdelovanje barve, z brezovim lubjem se lahko zakuri tudi v dežju, ko je vse mokro itd. Tako sem že kot otrok spoznaval vsa drevesa po naših gozdovih, medtem ko mestni

otroci tega največkrat ne vedo vse življenje.

Malo pod vrhom grebena je raslo zelo veliko macesnov. Oče mi je povedal, da je macesnov les zelo drag. Priporočeval mi je tudi, da so bili ti gozdovi pred 40 leti večinoma samo gričevje, kjer so pasli živino; tudi on je pasel krave in ovce po bregovih, mimo katerih sva hodila. Povedal je tudi, da je včasih raslo tam zelo veliko brinja in da so mnogi kuhali brinjevec. Brinjevec so včasih imeli za zdravilo. Sploh so imeli včasih veliko domačih zdravil, npr. za rane arniko, trpotec in smolo, za prehlade razne čaje (lipov, bezgov) in med itd. Zdravniki so bili redki, pa še tistega, ki je bil, so poklicali navadno šele takrat, ko je bilo že prepozno.

France Kozjek

(Prihodnjič naprej)

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

29

IV. DEL

»Saj to ni pogreb, marveč velika maša. Za samim škofom bi ne šlo toliko ljudi,« si pravi. Ko bi mu pred tremi leti kdo povedal, da bo Ivan čez tri leta mrtev in da mu bo vsa Slovenija pripravila pogreb, bi ne verjel, saj toliko zaničljiv čez Ivana, kakor tisti novembrski dan pred tremi leti (mrzaj je bilo, mrzaj prav tak ali pa še večji kakor danes) še nikoli ni slišal in bi jih niti na domači Vrhniki ne, kjer so domačini med seboj govorili o Ivanu samo kot faliranem studentu, izgublencu in pijancu, čigar pisanje sicer dviga prah, a ni vredno, da bi njegove stvari človek bral. No, Franc se na to ni razumel, pa tudi nobene knjige, ki jo je napisal Ivan, ni prebral. Pa jih je bilo veliko. To vidi iz dolge vrste vencev, pravih lovorovih vencev, ki jih držijo v rokah mladi ljudje in na katerih so napisali povesti, iger in drugih reči, ki jih je Ivan napisal. Tudi o njem bo pisal, mu je lani, ko ga je iskal in našel v »Rožmah«, rekel. Tisto dekle, ki so je povprašal po njem, je bilo edino med natakaričami in natakariji, ki je Ivana imenovala spoštljivo z gospodom.

— Gospoda Cankarja bi radi? — jo še sedaj vidi, kako ga je pogledala.

— Ja, brata, — je rekel in se opiral na tenko palico, ki so mu jo dali v vojaški bolnišnici, ko se mu je zacelila rana pod kolenom, da bi lažje hodil.

— Brata? Glej, to bi lahko uganila. Podobni ste mu. Prav tak ste kakor Janez.

Janez mu je pravila. Tako, kakor so ga klicali doma.

»Janez? Hm, tako ga je klicala mati,« se Francu zaostri pogled, kakor da je pogledal v tisto davno preteklost, ki pravzaprav ni tako davna, a se človeku zdi, da jo od nje ločijo stoletja. Ivan je bil nekaj let mlajši od njega. Koliko,

Francelj (tako so ga klicali doma), ne ve. Niso bili gosposki ljudje, ki praznujejo godove in rojstne dneve sleherni leto, tako da jih ne pozabijo. On za Ivanovo rojstno leto in datum ne ve. Ve le, da je on čim se je izučil pri očetu krojaške obrti, odšel v fremd in se je le kdaj pa kdaj vračal domov, v najhujši sili, kadar ni bilo zanj v krajih, ki jih je prehodil, posla. Navadno je pot do doma preprosjačil, saj je bila Vrhnika daleč.

— No, prišel sem, — je navadno rekel, kadar je prišel domov.

— Ti si popotnik brez doma in pokoja, — mu je Janez večkrat rekel.

Tudi pred tremi leti je bilo tako.

— No... vidiš, — je rekel, ko je stopil s tisto ljubko in prijazno kelnerico pred Janeza. To je bil pozdrav. Ljudje, obsojeni na romanje iz kraja v kraj, se ob srečanjih ne pozdravljajo in se niti ne poslavljajo s pozdravi. Svet le ni tako širok in velik, da bi se še kdaj ne srečali.

— Francelj! — je vzkljunal in ošinil oficirje, ki so njega, Franca, ostro pogledali, čeprav jih je po vojaških predpisih pozdravil, kolikor je pač mogel, šepav, kakor je iz bolnice prišel, in naslonjen na palico. Janez pa po oficirjih: No, kaj zijate! Vi bi ga morali pozdraviti, ne pa da vas pozdravlja on. Vi in jaz ga nismo vredni. On prihaja iz jarkov, smrti v obraz je gledal, gledal sleherni dan, sleherni uro, sleherni trenutek, mi pa sedimo tu na varnem in ... no, ne bom govoril, sedi, Francelj, prisedi.

Njemu pa je bilo nerodno in se je znašel z bratom šele, ko so oficirji popili in odšli.

— Sovražim jih, šarže preklete, — je prhnil za njimi. Ko bi ne šli, bi šel on in pustil Janeza, kakor je včasih odhajal od doma, kadar ga je oče pogledal in prekinil njegovo mrmrajoče pevanje hrvaških pesmi z vprašanjem, če se že ni dovolj oddahnil. Brez besede bi šel, kakor je včasih po takim očetovem vprašanju brez besede zlezel s peči, povezal svoje stvari in šel. Tudi Janez se je tistega dne lani spomnil njegovih odhodov od doma.

— Vselej si se poslovil brez vzdihla in zamere, meni pa je bilo tesno in obenem lepo pri srcu. Zdelo se mi je, kakor da si nosil nekaj mojega s seboj po svetu, kos mene samega... A kako zdaj? Kod si hodil?

To vprašanje ga je začudilo, kakor da Janez ni videl, da šepa in da se opira na palico.

— Iz špitala Poprej sem bil na fronti, — se je spomnil, da ni Janezu nikoli pisal ne domačim, kam ga je ponesla vojna.

O tem je govoril Janezu, ko ga je povabil s seboj na Rožnik. Janez mu je ponudil tobaka in mu hotel zviti cigareto, saj je imel tudi roko obvezano, a mu ni pustil. Všč mu je bilo, ko ga je Janez gledal, kako si s poškodovano roko spretno zvija cigareto. Oba sta pomežikovala in se smehljala.

— Vražje si se spremenil. Obraz so ti gube preorale. Teh zarez kraj ust in oči pred vojno niti imel.

— Tudi ti nisi videti več mlad, Janez. Tudi tebe je življenje izdelalo. Karl pa je najbrž še vedno kakor mladenič, čeprav je samo leto ali kaj mlajši od tebe. Gosposki, škofovski kruh je. Ta pa je svež in mehak.

— Kljub temu je dober človek. Najboljši iz-med nas vseh, — se je Janez zavzel za brata kanonika.

— No, da, ti že veš, — mu ni oporekal. Brat, ni slab, čeprav mu je po njegovo bolj šlo za Janezovo dušo, kakor za Janezovo pozemeljsko srečo. Vse do smrti je bil pri njem in poskrbel, da so ga pomazili s poslednjim oljem in posvetili s poslednjimi zakramenti, da bi Janez ne zapustil sveta kot socialist in brezbožnik, čeprav se Janez zadnje dni svojega življenja ni ničesar zavedal in je, kakor mu je davi Karl sam pripovedoval, samo blodil, imel privide in ni spoznal niti Helene, neke učiteljice iz Postojne ali, vrg si ga vedi odkod, ki si jo je Janez želel videti, pa ni verjel, da je res ona, marveč je v njej videl smrt.

— Ti Karla nisi imel nikoli v resnici rad, — mu je Janez pred letom očital.

No, da, če je odkrit, je v bratu videl samo še gospoda, tuja kakor smo si tuji vsi ljudje, tudi če nas veže krvna bratovska vez. Karl ni bil Janez, ki je kljub šolam ohranil preprostost navadnega človeka in s katerim si se lahko pogovoril tudi o vsakdanjih stvareh po domače, po vrhniško, pa tudi okrcal si ga lahko, če je bil trenutno na boljšem od tebe

Ciril Jalen s plemenilčkom — Foto: J. Vidic

Skrb za zdravo kranjsko čebelo

Kaj je povedal Ciril Jalen, vodja plemenilne postaje pod Zelenico — Kartoteka za matice — »Kaj potem, če me piči čebela?«

Plemenilna postaja »A. Janše« pod Zelenico deluje že šesto leto. In šest let sem obljubljal čebelarjem, da bom nekega dne obiskal postajo in objavil vtise o oskrbi čebelarjev za zdrav čebelji rod. Končno sem jo letos le malim v pobočje Zelenice, čeprav moram priznati, da sem se do tja pripeljal z avtomobilom. Plemenilna postaja je na 1200 m nadmorske višine. Po dolini Završnice je pot še kar dobra, vkreber pa je cesta razorana od deževja, pa vendar se po skaloviti cesti mimo Smokuške planine da priti z motornim vozilom do čebeljega naselja. V neposredni bližini je v zadnjih letih zrastle nekaj planinskih vikend hišic, pa tudi lovška kočja je tu. Čebelarji so tod postavili okusno brunarico, v kateri je moč dobiti tudi kavo ali medico.

»Zalostno je, da tuji bolj poznajo in cenijo naša prizadevanja za vzrejo matic, kot pa domačini.« je s precejšnjo zagrenjenostjo dejal Jalen. Verjetno ima prav. Letošnje poletje je plemenilno postajo obiskalo 120 čebelarjev s Tirolske njihov predstavnik pa jo obišče vsako leto, s seboj pa pripelje tudi druge prijatelje čebel iz zamejstva.

Ciril Jalen, ustanovitelj in vodja plemenilne postaje pod Zelenico, redno vsak drugi dan obišče čebelji rod. Tudi v deževnih dneh. »Če se ne bi ukvarjal s čebelami, ne bi več živel.« je povedal Jalen, ki je bolehal za močno revmo in vnetjem živcev. »Razvedrilo in sproščenost v naravi, matični mleček in čebelji piki so mi povrnili zdravje. Sprašujete, če me kdaj pičijo čebele. Skoraj vsak dan. Včasih tudi po 20 na dan. Saj pika sploh več ne čutim.«

Pod Zelenico je na prahi dnevno od 80 do 100 matic. Namen čebelje plemenilne postaje je, da se matica opravi z najboljšimi troti, ki

jih izloči čebelar. Plemenilna postaja mora biti na kraju, kjer je nemogoče, da bi matica prišla v stik s troti iz drugih panjev. Pod Zelenico so delali poskuse z maticami brez trotoev; ker se nobena ni oprasila, je jasno, da drugih trotoev ni v bližini. Dokazano je, da je dobro, če se jih opravi 60 odstotkov. Matica se opravi že v prvem tednu, navadno čez 6 dni. »Plemenilna postaja omogoča, da slovenski čebelarji pridejo do izbranih čebeljih rodov, in tako našo slavno kranjsko čebelo sivko še izboljšujemo.« je pojasnil Jalen.

Na plemenilni postaji »A. Janše« imajo rodovniške trotarje. Čisto sivka trotarjev oplemeni mlado matico.

Po vaseh v dolini gre matica do trota ali trot do matice tudi do 7 km daleč, pa se ne ve, s kom se je matica oprasila. Plemenilna postaja pa ima prav to nalogo, da se matica opravi z najboljšimi troti.

Ciril Jalen je gostom razkazoval hramčke in pojasnje-

val: »V vsakem hramčku sta dve matiči. Ena ima vhod spredaj, druga zadaj. Matice vzrejamo doma. V domačem panju s posebnim sitom presejemo čebele, da tako izločimo trote. Presejane čebele gredo v plemenilno skupno z matico na plemenilno postajo. Za vsako matico vodimo karton, vodimo rodovnik, vemo, kje in kdaj se je oprasila. Vsak drugi dan pregledam plemenilne in ugotavljam, katera matica se je oprasila. V prašni dobi zleže matica na dan 1500 do 2000 jajčec.«

Opazili smo, da imajo vse matice nekdo zeleno piko na hrbtu. »Čebelarji matico označimo po mednarodnem znaku, ki je za vse države enak, je pa vsako leto drugi.« de Jalen.

Letos se je v plemenilni postaji oprasila že okrog 300 matic iz raznih krajev Slovenije, vsaka matica pa pomeni čebelji rod. Poprečno so matice po 14 dni na plemenilni postaji.

»Pri opravitvi s čebelami čebelar ne sme dišati po znoju ali alkoholu.« pravi Jalen, ki dobro ve, kdaj ga imajo čebele rajši.

Tistega popoldneva je Ciril Jalen pregledal okrog 30 plemenilčkov. »Ta se je že oprasila.« je dejal, ko nam je kazal prvi plemenilček. »ta pa še ne.« je dejal pri drugi čebelji hišici.

Jalen je res požrtvovalen čebelar, vzorna plemenilna postaja pa je najlepše priznanje njemu in vsem, ki za postajo služijo.

J. Vidic

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

29

Ni bilo naključje, da je začel delovati ravno v času moskovske konference zunanjih ministrov SZ, ZDA in Anglije, ki je pripravila decembrski sestanek vodij teh držav v Teheranu, na katerem so vođeče sile protihitlerjevske koalicije nedvoumno izjavile: »Kar zadeva vojno, so naši vojaški štabi sodelovali pri pogovorih za okroglo mizo in mi smo uskladili svoje načrte za uničevanje nemških vojaških sil. Doseženo je bilo popolno soglasje glede obsega in časa operacij, ki naj se začne z vzhoda, zahoda in juga. — Splošno medsebojno razumevanje, ki je bilo tu doseženo, jamči za našo zmago... Ni sile na svetu, ki bi nam preprečila, da razbijemo nemško vojsko na kopnem, njihove podmornice na morju in njihove oboroževalne naprave iz zraka. Napadali bomo neusmiljeno in z naraščajočo silo... Razhajamo se kot prijatelji v dejanju, mišljenju in ciljih.«

Ze po nekaj dneh se je SD posrečilo, da je prek nekega svojega vrhunskega vožna v britanskem poslanstvu v Ankari prišla do tajnih protokolov moskovske in teheranske konference. Pospešena dejavnost in razcvit posebnega referata VI-Wi ob koncu leta 1943 je imela torej realen in nujen vzrok, saj so morali celo najzvestejši Hitlerjevi privrženci in pripadniki monopolov zaradi bližajočega se vojaškega poraza resno razmisliti, kako bi svoj ekonomski potencial rešili pred vojaškim porazom. Nemški imperialisti so se morali sprizginiti s tem, da jim ne bo uspelo spraviti zahodnih sil na protikomunistično stališče in zabiti klin v protihitlerjevsko koalicijo. Čeprav so svoje napore za doseg »zahodne rešitve« še podvojili, so se začeli pripravljati na vrsto nujnih ukrepov, če bi jim tudi ta varianta spodletela.

S tem ciljem je bila na pobudo posebnega referata SD tudi sklicana tajna konferenca v Strassbourgu, ki smo jo že na začetku omenili. Ta naj bi sprožila in koordinirala beg kapitala v velikem obsegu.

Ti milijonski posli posebnega referata VI-Wi so ostali doslej neraziskani. Zato pa je zahodnonemška založba Verlag für Politik und Wirtschaft petnajst let pozneje postavila pampinat spomenik črnoborzijskim poslom te centrale SD. V Schellenbergovih spominih, ki jih je izdala ta založba, piše zelo poučno:

»Sodelovanje z ministrstvom za gospodarstvo se je razvijalo na razveseljivo široki podlagi. Novi posebni referat VI-Wi sem zasedel z izolanimi gospodarstveniki in juristi. Referat se je pečal tudi s posebnimi nalogami, ki jih je dobil od državnega ministrstva za gospodarstvo. Tedaj smo začeli tudi s šolanjem posebnih agentov za gospodarsko špijonažo v tujih državah. VI-Wi je sočasno postal vmesni člen med državnim ministrstvom za gospodarstvo in drugim sektorji obveščevalne službe, in sicer glede prenosa denarja pri ustanovitvah in vzdrževanju kamuflačnih podjetij in bank, pri tihotapljenju življenjsko važnih surovin za našo vojno industrijo, pri izkoriščanju gospodarskih zvez, kakor tudi glede dodeljevanja kontingentov deviz in surovin firmam, ki so morale za protiuslugo opraviti razne naloge za našo obveščevalno službo v tujini. Navajam primer iz prakse: Ustanovitev špijonažne mreže v Južni Ameriki je terjala mnogo deviz. Z gospodarskim prodorom velikih nemških firm v južnoameriške države smo uspeli odtažati zamrznjene kredite in mobilizirati blokirane devizne fondе. Po posredovanju državnega ministrstva za gospodarstvo sem lahko razpolagal s temi obratnimi sredstvi. Kot protiplačilo sem nudil prizadetim firmam ustrezajočo izravnavo v Evropi... Zadostoval je en sam telefonski pogovor, da smo lahko preskrbeli našim zvezam sredstva, s katerimi so počasi pričeli delovati tudi protiseverni Ameriki... Jaz sem medtem vzpostavil zelo dobre odnose z državnim ministrom Funkom in bilo je samo vprašanje časa, kdaj pritegnemo v ta plan še druga ministrstva... Referat VI-Wi je navezal stike tudi z vsemi službami štiriletnega plana, posebno še s črnimi borzami, ki so povsod nastajale. Z ugašajočim vplivom Görtinga, pod katerega je spadal štiriletni plan, je ta ustanova izgubila svoj prvotni pomen; glavno besedo sočasno prevzeli posamezni resorji in s tem porinili to, nekoč tako važno tvorbo, na mrtvi tir. Za tajno službo pa je bilo zelo važno, da je še nadalje vzdrževala vzpostavljeno zvezo...«

Ta slavospev dobičkonosnim črnoborzijskim operacijam in mešetarnjenju s kapitalom je leta 1959 stekel skozi zahodnonemške tiskarske stroje. Ker je Schellenberg tedaj že prišel v pozabo, ni bilo več nevarnosti, da bi poleg povedanega prišlo na dan še kake druge podrobnosti. V nekem oziru naj bi prav ta publikacija preprečila nadaljnjo raziskavo o manipulacijah posebnega referata VI-Wi.

CREINA

turistično
prometno
podjetje

KRANJ

Jesen čas izletov

PO VASI ŽELJI JIH ORGA-
NIZIRA TURISTIČNI ODDE-
LEK PODJETJA CREINA,
KRANJ, KOROŠKA C. 4, TE-
LEFON 21-022.

Predlagamo vam:

nedeljski piknik, trgatev na Stajerskem, Dolenjskem ali Primorskem, obisk kulturnih in drugih znamenitosti po Sloveniji, Istri in bližnji Hrvaški.

Izleti v inozemstvo:

Dolomiti, Grossglockner, Koroška, Benetke, Dunaj, Praga, München (Oktoberfest), Budimpešta itd.

NA SVIDENJE NA PRIJETNEM IZLETU! CREINA — KRANJ

Prodajam

Prodajam nov SVICARSKI VALILNIK za 420 N din. Lipce 10, Jesenice 4034
Prodajam moško in otroško KOLO ter razne dele POHLSTVA. Kranj, Tekstilna 4. 4035
Prodajam zazidljive PARCELE blizu Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 4036
Prodajam kombiniran otroški VOZICEK in STAJICO. Ušeničnik, Kranj, Sorlijeva 31. 4037
Prodajam novo POMIVALNO MIZO, nerjavico. Marija Mali, Golnik 48. 4038
Prodajam nov traktorski IZRUVAČ krompirja (nemški). Rupa 11, Kranj 4039

OBISČITE GOSTILNO ZG. DUPLJE

pri KLEMENČKU
kjer vam bomo postregli s postrvimi in specialitetami na žaru.
Lep pozdrav in navsvidenje v Zg. Dupljah.

Gostilna pri
KLEMENČKU

Prodajam STAR LES (brune) in rabljeno OSTRESJE z latami, dolgimi po 15 metrov. »Spirovci« 4,5 metra. Senčur 52. 4040

Prodajam skoraj nov avtomatični PRALNI STROJ gorenje. Cena ugodna. Podgoršek, Struževo 44, Kranj 4041

Prodajam OPEKO, DESKE, »SPIROVCE« in ŽGANJE. Naslov v oglasnem oddelku 4042

Prodajam 78.000 kosov ZIDAKOV. Steklarstvo Stojilkovič, SkofjaLoka, Blaževa 8. 4043

Prodajam KRAVO, dobro mlekarico, 4 mesece brejo. Dobropolje 2, Brezje 4044

Prodajam POSODO za namakanje sadja. Britof 78, Kranj 4045

Prodajam PUNTE in BANKINE. Naslov v oglasnem oddelku 4046

Prodajam poceni dobro ohranjen KOMBI. Naslov v oglasnem oddelku 4046

Prodajam osem let starega KONJA. Mavčiče 44, Kranj 4048

Prodajam 5 m² suhih HRASTOVIH PLOHOV, debeline 5 cm. Naslov v oglasnem oddelku 4049

Prodajam SIAMSKO MAČKO, staro 3 mesece. Strman, Kranj, Kidričeva 11. 4050

Prodajam poceni desni STEDILNIK gorenje na tri odprtine. Kranj, Jezerska c. 42. 4051

Prodajam DROBAN KROMPIR. Spodnji Brnik 54, Cerklje 4052

Prodajam večjo količino JABOLK. Zeje 17, Komenda 4053

Prodajam OPEKO za oblaganje (BOROLIT) 25 x 25 x 5 cm. Velesovo 43, Cerklje 4054

Prodajam ŽENSKI PLASC, zelo lep, poceni. Ogled ves dan. Naslov v oglasnem oddelku. 4055

Kupim

Kupim BETONSKI MESALEC, mali, enofazni, dobro ohranjen. Oddati ponudbe pod OPIS 4056

Ce želite prodati SADJE, zrelo za žganje, se oglasite na naslov: Rojc, Pšata 1, Dol 4057

Ostalo

Nasla sem ZRAČNO BLAZINO na cesti 1. avgusta, Kranj. Naslov v oglasnem oddelku 4058

Izgubil sem DENARNICO z vsemi dokumenti. Najdite-lja prosim, da jo vrne na naslov v osebni izkaznici 4059

Izgubil sem DENARNICO z dokumenti. Najditelj naj denar obdrži, ostalo pa vrne na naslov v osebni izkaznici 4060

Podpisani Peter Mezek izjavljam, da ni bilo resnično, kar sem izrekel proti Rihtaršič Francki in obžalujem. Peter Mezek, Knapc 13, Selca 4061

Preključujem veljavnost naročilnice Kranjskih opekarn št. 1404 z dne 26. 6. 1969. Janko Zaletel, Tržič, Cankarjeva 7. 4062

Ansambel ILIONI iz Kranja razpisuje avdicijo za SOLO PEVCA v četrtek 28. in petek 29. avgusta od 18. ure dalje. Informacije Marta Ri-bič, Seljakova 4, Stražišče pri Kranju 4063

Pri objavi zahvale ob požaru v Predosljah št. 81 so pomotoma izpadli gasilci iz Britofa 4028

Motorna vozila

Prodajam novo HISO in FIAT 600-D v odličnem stanju.

Ogled je možen vsak dan popoldne. Visoko 103, Senčur 4065

Prodajam VW-1300. Trnje 11, Zelezniki 4064

SKODO MB-1000, letnik 1967, ugodno prodajam. Peter Bitenc, Pot za krajem 2, Kranj-Orehok 4066

RAVNATELJSTVO TEHNIŠKE TEKSTILNE ŠOLE V KRANJU

ponovno razpisuje
sprejem dijakov v I. letnik
predilskega, tkalskega
in pletilskega odseka.

Kandidati morajo imeti končano osnovno šolo in ne smejo biti starejši od 18 let.

Prošnje, kolkovane z 2 N din, pošljite na tajništvo šole Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33, najkasneje do četrta, dne 4. 9. 1969.

Zaposlitve

V uk sprejem dva MIZARSKA VAJENCA. Aleš Dobnikar, Visoko 93, Senčur 4059

VAJENCA sprejme takoj tapetništvo Srečko Ravtar, Lesce 4070

Zenska išče KAKRSNOKOLI zaposlitev. Stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku 4071

Iščem dva MIZARSKA POMOCNIKA. Andrej Ogris, Trojarjeva ulica 9, Kranj - Stražišče 4022

Stanovanja

Iščem enosobno STANOVANJE, neopremljeno v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe poslati pod STANOVA-NJE 4011

Vabilo upokojevcem tovarne SAVA Kranj

Industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov SAVA Kranj vabi vse upokojene člane kolektiva na dvodnevni brezplačni izlet v Crikvenico.

Odhod izpred obrata II. bo 8. septembra ob 15. uri. Prijave sprejema oddelek za socialno varstvo do 4. septembra.

V vsako
gorenjoto
hito

S prevaro do pokojnine (če seveda uspe)

Če bi ljudem verjeli kar tako na lepe oči, potem bi najbrž morali priznati leta in leta delovne dobe, ki je merilo pri odmeri pokojnine. Kaj bi bilo potem s pokojninskim skladom, na to ne bi znal nihče odgovoriti, morda samo uslužbenci komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju.

»Poglejte, kaj vse si ljudje izmislijo, samo da bi imeli več delovnih let.« Delovna knjižica NN, matere s tremi otroki, stare okoli štirideset let, ni kaj dosti popisana. V prvi rubriki zgoraj, kjer je vpisan datum vstopa na delo pri tem in tem podjetju ter datum odhoda iz podjetja, je nekaj narobe. Ni potrebno kdove kaj posebne sposobnosti za spoznanje, da je bil stari datum prihoda zbrisan, nato pa je nekdo s črnilom »popravil« datum za šest mesecev nazaj.

To ni edini primer ponarejanja delovnih knjižic. Tega so na komunalnem zavodu odkrili toliko, da so bili prisiljeni nekaj takih primerov ponarejanja uradnih listin — kajti delovna knjižica je brez dvoma dokument, ki ga ne kaže po svoji volji popravljati — prijaviti občinskemu tožilstvu. Za zgoraj omenjeno kaznjivo dejanje ponarejanja listin je bila NN obsojena na šest mesecev zaporne kazni pogojno za dve leti.

Najbolj čudno pri vsej zadevi pa je to, da se ljudje lotevajo ponarejanja na tako preprost način. En sam po-

gled je dovolj, pa je zadeva odkrita. Pri tem pa je morda najbolj žalostno to, da takih metod ne uporabljajo samo ljudje, ki bi morda ne vedeli za posledice takega kaznjivega dejanja, kot na primer sezonski delavci, gospodinske pomočnice in drugi, pač pa z enakim namenom ogoljufati pokojninski sklad brišejo in popravljajo datume tudi ljudje na odgovornejših delovnih mestih — kot na primer računovodkinja nekega kranjskega podjetja.

Na zavodu se lahko samo sprašujejo, ali ne presega vse meje človeške naivnosti primer, ko je sin predložil

kot dokument staro očetovo delavsko knjižico, samo da ji je prej iztrgal prvo stran z osebnimi podatki lastnika. Samo otrok bi verjel, da je mogel delati kot štirinajstleten fantič na delovnem mestu žagarja na žagi.

Podobnih bolj ali manj domiselnih primerov, kako priti do delovnih let, je še in še. Nekateri starejši obrtniki hranijo še stare žige. Nič lažjega ni kot vpisati datum v knjižico in pritisniti verodostojen žig. Samo, kaj ko se podatki ne ujema s tistimi v arhivu zavoda.

Prihodnjic: Desetine prič

Razpisna komisija Obrtnega podjetja KOVINOSERVIS JESENICE razpisuje delovno mesto direktorja podjetja

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba strojne ali sorodne stroke, z najmanj triletno prakso na vodilnem delovnem mestu;
- srednja izobrazba strojne ali sorodne stroke s 6-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Stanovanja ni na voljo.

Prijave z dokazili o strokovni usposobljenosti in kratkim življenjepisom sprejme razpisna komisija podjetja do 15. septembra 1969.

Tatvine v kampu in na kopališču

Med povzročitelji tatvin in drugih prekrškov je precej mladoletnikov

Po podatkih postaje milice v Radovljici je bilo v zadnjem času v kampu Zaka na Bledu, katerega lastnik je Zavod za pospeševanje turizma na Bledu, in na kopališču na Bledu precej tatvin. Na postaji milice pravijo, da bi bilo treba kamp ograditi in urediti nočno dežurstvo. S kabin na kopališču pa bi bilo morda pametneje, da bi vrata odstranili in vhode zakrili z navadnimi zavesami. Tako bi domače in tuje kopalce opozorili, da v kabinah ni varno puščati različnih vrednostnih predmetov in denarja. Do sedaj se je namreč pokazalo, da ključavnice niso zanesljive, ker s ključem ene kabine lahko nekdo odpre vse kabine na kopališču. Zanimivo pa je tudi, da na kopališču med vsako kopalno sezono pogrešijo tudi po sto ključev.

Na postaji milice so nam tudi povedali, da je bilo od 1. januarja do 20. avgusta na cestah II. in III. reda (in drugih cestah) 283 prometnih nesreč; od teh štiri s smrtnim izidom. Lani pa je bila na omenjenih cestah v občini le ena prometna nesreča s smrtnim izidom. Močno pa se je v primerjavi z minulim letom v občini povečalo tudi število kaznivih dejanj (do 20. avgusta so jih zabeležili 191) in prekrškov zoper javni red in mir (teh je bilo kar 636). Razen tega so v nepolnih osmih mesecih v občini zabeležili tudi 7 samomorov.

Podatki tudi kažejo, da je med storilci kaznivih dejanj (premoženjskih prekrškov) precej mladoletnikov; med njimi tudi precej povratnikov. A. Z.

Vlom v samo- postrezno trgovino

V noči na 24. avgust je neznanec v lomil skozi kletna vrata v skladišče samopostrezne trgovine Zivila na Bledu. V trgovini je pregledal vse predale, ker je najbrž izskal denar. Vzel je štiri steklenice žganih alkoholnih pijač, 6 kg minas kave v vrečkah pa 100 g, okoli 4000 cigaret in tri dežnike. Škoda cenijo na 800 din.

Strela zanetila ogonj

V petek, 22. avgusta, je v kozolec Aleša Hladnika v Zirovskem vrhu nad Gorenjo vasjo udarila strela in zanetila ogonj. Gasilci iz Poljan in Gorenje vasi so požar omejili, tako da se ogonj ni razširil na druga poslopja. Škoda je za 30.000 din.

Nesreče v zadnjih dneh

V nedeljo, 24. avgusta, nekaj po polnoči se je na cesti JLA v Trzinu prevrnil z osebnim avtomobilom Zdravko Škrjanc iz Seničnega pri Trzinu. Nesreča se je pripetila zaradi prehitre vožnje. Vozilo je začelo zanašati in se je nato prevrnilo. Nastala je le materialna škoda za 7000 din. Voznik ni imel vozniškega dovoljenja in je zapustil kraj nesreče.

V nedeljo sta na cesti drugega reda med Dolenjo vasjo in Bukovico trčila osebni avtomobil, ki ga je vozil Tomaž Lustrek iz Medvod in osebni avtomobil, voznik Peter Sitar iz Skofje Loke. Voznika osebnega avtomobila je v dvojnem preglednem ovinku zaneslo nekoliko na levo, tedaj pa je nasproti pripeljal Peter Sitar. Pri trčenju sta bili sopotnici v obeh avtomobilih težje ranjeni, voznik Sitar pa lažje. Škode na avtomobilih je za 12.000 din.

Na Kidričevi cesti v Skofji Loki je v nedeljo nekaj po deveti uri zvečer voznik osebnega avtomobila Stanislav Bogataj iz Ljubljane med vožnjo pogledal v vzvratno zrcalo, pri tem pa je spregledal dva pešca, ki sta vstric šla po cesti. Avtomobil je Janeza Končana, starega 24 let, podri. Končan je dobil pretres močgan.

Na Oldhamski cesti v Kranju je v ponedeljek, 25. avgusta, mopedist Franc Rutar iz Kranja izsiljeval prednost pred dostavnim avtomobilom, ki ga je vozil Jože Subic iz Kranja. Pri trčenju se je Rutar huje ranil in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Škode na vozilih je za 5600 din.

Na Cesti Viktorja Svetine na Jesenicah je v ponedeljek dopoldne zaneslo tovorni avtomobil, voznik Mitja Završnik s Hrušice, v tovornjak s priklopnikom, voznik Pandžić Hasan iz Sarajeva. Mitja Završnik je vozil prehitro na mokri cesti, zato je tovornjak pri zavijanju v levo zaneslo in pri tem je trčil v nasproti vozeči tovornjak. Ranjen ni bil nihče, škoda na vozilih je za 17.000 din.

Na cesti med Bistrico in Podtaborom je v ponedeljek okoli pol pete ure popoldne trčilo več osebnih avtomobilov in dva tovornjaka. Tovornjaku, ki ga je vozil Miroslav Lupše iz Brezije, je med vožnjo počila pogonska os, tako da se je olje razlilo po cesti. Za njim je vozil v osebnem avtomobilu Franc Kuplen iz Kranja. Ko je opazil olje, je zmanjšal hitrost, za njim vozeči osebnega avtomobila Branko Stefančič iz Ljubljane pa se je zaradi prekratke varnostne razdalje zaletel v njegovo vozilo. Pri trčenju je Stefančičovo vozilo zasukalo za devetdeset stopinj, tako da so vanj trčili še trije avtomobili. V nesreči je bil ranjen voznik kombija Franko Janez iz Ljubljane in njegov sopotnik. Škode na vozilih je za 20.900 din.

Na cesti prvega reda pred vasjo Moste pri Jesenicah se je v ponedeljek zvečer ponesrečila voznica osebnega avtomobila Franciška Majcen iz Ljubljane. Zaradi neprimerne hitrosti voznica ni opazila, da je cesta zaprta z latami — zapornicami. Avtomobil je podri late ter zapeljal v hrib in se nato še prevrnil. Voznico so huje ranjeno odpeljali v ljubljansko bolnišnico. L. M.

DELAVSKA UNIVERZA »TOMO BREJČA«
KRANJ

obveščā

vse kandidatke, da se začne

— NADALJEVALNI ŠIVILJSKI TEČAJ

29. avgusta ob 15. uri

— ZACETNI ŠIVILJSKI TEČAJ

1. septembra ob 15. uri

v prostorih delavskega doma Kranj (vhod IV, nasproti avtobusne postaje).

UNIOR
orodje za vsak dom!

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

Pogovor tedna

Peter Didić:

Samo z eno žogo v I. zvezno ligo

Vaterpolistom Triglava se je letos uresničil dolgoletni sen. Zmagali so v drugi zvezni ligi in v novi plavalni sezoni bodo igrali v prvi zvezni ligi. Njegovega trenerja Petra Didića ni potrebno posebno predstavljati, saj že devet let skrbi za kranjske vaterpoliste.

● Kako ocenjujete letošnje rezultate kranjskih vaterpolistov?

»Z uvrstitvijo v prvo zvezno ligo smo letos dosegli največji uspeh v zgodovini kranjskega vaterpola. V ekipi igrajo povsili sami mladi igralci in smo nedvomno od boljših ekip v državi med najmlajšimi ekipami. V letošnji sezoni smo osvojili vsa prvenstva SRS. To pa je tudi zagotovilo da za ekipo sedanjih novih prvotigašev raste kvalitetni kader. Igralci prve ekipe lahko gleda na mladost igrajo še deset let, ker še niso dosegli svojega kvalitetnega vrha. Med uspehe pa vsekakor uvrščam tudi to, da je iz Kranja v mladinski državni reprezentanci vedno več predstavnikov. Doslej so zalgrali za državno vrsto že Tomo Balderman, Viktor Mohorič, Vinko Sorli in Jože Velikanja. Uspeh naših ekip pa je še večji, saj imamo za delo z našimi ekipami le eno žogo.«

● Kateri igralci so branili barve prve ekipe?

»To so bili že znani igralci: F. Rebolj, J. Rebolj, Mohorič, Nadižar, Velikanja, Chvataf, Torkar, Balderman, Sorli, Klemenčič, Košnik, Kodek in Finžgar.«

● In kdo so bili najboljši igralci?

»Vsi zaslužijo pohvalo! Se posebej pa moram pohvaliti starejše igralce: Franca in Jožeta Rebolja, Chvatala in Nadižarja, ki so kljub zaposlenosti redno obiskovali treninge in nastopali na vseh tekmah. Zahvaliti pa se moram prizadevnim članom vaterpolske sekcije Mate Bečiču, dr. Dragu Petriču, Zdravku Maržiču, dr. Milivoju Veličkoviču in Slavku Velikanju.«

● Ali se boste obdržali v prvi zvezni ligi?

»Teško je odgovoriti na to vprašanje. Tudi v prihodnje bomo nastopali z domačimi igralci in smo še vedno amaterska ekipa v državi. Trenirali bomo v prihodnje še mnogo več in zato upam, da uspeh ne bo izostal.«

● Vaše želje za v prihodnje?

»V prvi vrsti uspešen nastop v prvi zvezni ligi, ki bo odvisen tudi od finančne pomoči kranjskih podjetij in naših zvestih gledalcev.«

Vsi igralci in uprava kluba pa se zahvaljujemo kranjskim podjetjem, predvsem tovarni Sava, Gorenjski kreditni banki, Zitoprometu Senta, Zavodu za vzdrževanje športnih objektov.«

Ob zaključku našega razgovora smo mu priskrbeno čestitali za dosežen uspeh njegove ekipe v letošnji sezoni.

D. Humer

Lep uspeh gorenjskih skakalcev v ČSSR

Na mednarodnem tekmovalstvu, prvem v novi sezoni, so v nedeljo nastopili tudi jugoslovanski smučarski skakalci, ki se že nekaj časa marljivo pripravljajo za novo tekmovalno dobo. V Banjski Bistrici v ČSSR je namreč med 60 tekmovalci nastopilo kar 16 tekmovalcev z Gorenjske v vseh tekmovalnih disciplinah. Le-ti so se pomerili na 60-oziroma 30-metrski skakalnici, pokriti z umetno maso. Svoje tekmovalce so poslali tudi na to prvo mednarodno tekmovalje kranjski Triglav, SD Jesenice in planiška skakalna šola Poljane nad Skofjo Loko. Nastopila pa je tudi naša državna mladinska reprezentanca. V članski konkurenci je zanesljivo zmagal Marjan Mesec, ki je pustil za sabo klubskega tovariša Vinka Bogataja za eno točko. Na odlično tretje mesto pa se je uvrstil Jeseničan Smolej.

Hujša je bila konkurenca med mladinci. Tu je zanesljivo zmagal prvak ČSSR Urbas. Z Gorenjske se je med mladinci najbolj odlikoval Franci Mesec, ki se je uvrstil na odlično tretje mesto.

Pionirji so se v hudi konkurenci odličnih mladih skakalcev ČSSR pomerili na 30-metrski skakalnici, kjer je po pričakovanju zmagal češkoslo-

vaški prvak. Pohvaliti pa je treba mladega kranjskega skakalca Braneta Hafnerja, ki je zasedel odlično drugo mesto. Visoko uvrstitev pa si je zapravil Zlatko Belančič, ker je v drugem poskusu padel. V konkurenci mlajših pionirjev so iz Jugoslavije nastopili pionirji planiške skakalne šole Poljane, ki so se uvrstili od 6. do 9. mesta, kar je nedvomno lep uspeh za mlado generacijo skakalcev iz Poljan.

Rezultati: člani — 1. M. Mesec 216 (63, 61,5), 2. Bogataj 215,0 (62, 61,5), 3. Smolej 214,5 (60, 61), 4. Lapko (ČSSR) 211,1 (58,5, 58,5), 5. Demšar 207 (60, 58,5), 6. Dovžan 203,4 (57,5, 60) ... 10. Gorjanc 190,5 (55,5, 56) ... 17. Bukovnik 178,9 (52, 50,5); mladinci — 1. Urbas (ČSSR) 213,6 (59, 60,5) 2. Pudgar 203,5 (58,5, 57,5), 3. F. Mesec 193,1 (56,5, 56) ... 6. Cuznar 175,3 (54, 55), 7. Grosar 154,7 (40, 43); starejši pionirji — 1. Babič (ČSSR) 185,2 (29, 28,5), 2. Hafner 174,3 (28,5, 28) ... 9. Belančič 129,4 (24, 26 padec) ... 11. Kokalj 127,0 (21, 21) mlajši pionirji — 1. Mesik (ČSSR) 153,7 (25, 25), ... 6. Kržišnik 129,9 (21, 22), 7. Z. Bogataj 127,0 (21, 22), 8. Jaka Subić 125,5 (20, 22), 9. Janez Subić 123,6 (21, 20).

J. Javornik

Gorenjski strelci - odlični

Letošnje republiško prvenstvo v streljanju z MK puško se je končalo s presenetljivim uspehom gorenjskih tekmovalcev. Kar v šestih disciplinah je zlata medalja ostala v rokah tekmovalcev Kranja, Skofje Loke in Jesenice. Najuspešnejša med članicami je bila Vera Otrin, pri mladincih pa Rozman z dvema zmagama. Odlični so bili še: Janez Otrin, Fojkar, Krajljeva, Frelih in Dobravec. Vsi omenjeni strelci in še nekaj drugih Gorenjcev so izpolnili norme za nastop na državnem prvenstvu. Dosežena sta bila dva nova republiška rekorda. Poleg prvenstva so organizatorji pripravili istočasno še tekmovalje veteranov. Izkazal se je zlasti Košnik iz Kranja, med boljšimi pa sta bila še Terplan in Laknar.

Nekaj boljših rezultatov: (3 x 20: serijska puška): 3. Fojkar (Sk. Loka) 476, mladinci (olimpijski match) 1. Rozman 548, 3. Lozar (oba Iskra) 501, 3 x 20 standardna puška: 1. Rozman 503, 3. Lozar (oba Iskra) 462; članice — olimpijski match: 2. Vera Otrin 587, 3. Majda Kralj (obe Jesenice) 583; 3 x 20 standardna puška: 1. Otrin 562, 4. Kralj (obe Jesenice) 508, 3 x 20 serijska puška: 1. Otrin 497, 2. Kralj (obe Jesenice) 476. Člani 3 x 20 serijska puška: 2. Janez Otrin (Jesenice) 412, 4. Dobravec (Jesenice) 511, 5. Frelih (Kranj) 509, 3 x 20 standardna puška: 4. Lombar 539, 6. Frelih (oba Kranj) 431, 7. Peternel (Skofja Loka) 525, 3 x 20 vojaška puška: 4. Frelih 487, 7. Naglič (oba Kranj) 486; hitro streljanje — vojaška puška: 1. Malovrh 10-83 (10 zadetkov 83 krogov), 7. Naglič (oba Kranj) 10-70; 60 olimpijski match: 8. Kern (Kranj) 561, 9. Ramovš (Sk. Loka) 560. Veterani — 3 x 10 vojaška puška: 4. Terplan (Jesenice) 204, 6. Laknar (Kranj) 199; 30 vojaška puška leže: 1. Košnik (Kranj) 236, 3. Čuš (Skofja Loka) 229. B. Malovrh

Od petka do nedelje v Kranju državno prvenstvo za starejše pionirje

Plavalni klub Triglav bo letos organizator državnega prvenstva za starejše pionirje. Najboljši jugoslovanski mladi plavalci in plavalke se bodo pomerili za naslove državnih prvakov od petka 29. do nedelje 31. avgusta. Prvenstvo bo pod pokroviteljstvom tovarne Lisca iz Sevnice. Nastopili bodo številni odlični tekmovalci evropski prvaki, državni prvaki in reprezentantje: Predrag in Nenad Miloš, Marjana Gašparič, Eva Malnarič, Judita Mandelc, Rebeka Porenta, Mirjana Zuani, Silvia Domenik in drugi iz 17 klubov.

Vsako dopoldne ob 9.30 bodo predtekmovalja, ob 17.30 pa se bodo začele finalne borbe.

Kranjski Triglav se bo potegoval za enega izmed prvih petih mest.

Vaterpolo

Tudi pionirji Triglava prvaki SRS

V Kranju je bilo pred dnevi republiško pionirsko prvenstvo v vaterpolu. Nastopile so le tri ekipe: Delfin iz Rovinja, Renče in domači Triglav. Pionirji Triglava tudi to pot niso razočarali, saj so osvojili prvo mesto in s tem dodali še en uspeh kranjskemu vaterpolu.

Rezultati: Triglav : Delfin 4:0 (1:0, 1:0, 2:0), Triglav : Renče 4:0 (1:0, 1:0, 2:0), Delfin : Renče 2:1 (0:0, 0:1, 2:0).

Vrstni red: 1. Triglav 4, 2. Delfin 2, 3. Renče 0.

Za Triglav so igrali: Vidic, Gričar, Bobo Balderman, Z. Malašević, M. Malašević, R. Švegelj, J. Švegelj, Gašperlin, Čermelj, Stariha in Slavec.

-da

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Franc Peternel SD Sava

Stara šola v Kranjski gori — Foto: J. Vidic

Stara šola v Kranjski gori prodana

100 let stara osnovna šola v Kranjski gori je že prodana. Kupilo jo je podjetje za maloobrnejni izvoz in uvoz Agromakedonija iz Makedonije. To je bila odlična poteza predstavnikov jeseniške

občine, ker brez teh sredstev sploh ne bi mogli nadaljevati gradnjo nove šole v Kranjski gori.

Po mnenju prosvetnih delavcev iz Kranjske gore dela

na gradbišču nove šole prepočasno napredujejo. Na SGP Sava Jesenice, ki zida novo šolo, pa so na to vprašanje zatrjili, da bo že drugo leto septembra pouk v novi šoli.

J. V.

Struga Save se je dvignila

KRANJ, 26. avgusta — Po nekajdnevnem deževju so vode na Gorenjskem močno narasle, najbolj v zgornjesav-

ski dolini, kjer je po prvih ocenah podivjana voda Save in hudournikov povzročila tudi največ škode, predvsem na obrežnih zavarovanjih. Škodo bodo lahko ugotovili šele po znižanju vodne gladine.

Voda je najbolj prizadela rečne objekte, ki jih v zadnjem času gradi ali popravlja Vodna skupnost Gorenjske. Radovna je poškodovala jez v Grabčah, od katerega je odvisna sanacija Blejskega jezera in blejski vodovod, Sava Dolinka pa je pretrgala most nad Dovjem in v Martuljku spodjedla oporni zid pri mostu ob cesti prvega reda. Potrebna bodo takojšnja popravila.

V podjetju za urejanje hudournikov v Ljubljani so nam povedali, da večje, neposredne škode na objektih ni bilo. Sava in hudourniki so nanosili toliko raznega materiala, da se je struga zgornje Save dvignila vsaj za 30 centimetrov. Pruhovalni graben je zasut s prodom in peskom. Prav tako sotočje Slednik-Martuljk-Sava. Ob prvem večjem deževju bo prišlo do zajezitve in voda bo zalila srednji del Gozd-Martuljka. Na Belom polju se je Sava zajedla v desni breg in strugo razširila. Če bo še nanašala, se bo dno dvignilo in voda bo zalila sosednje travnike.

V zgornjesavski dolini je bila voda na mnogih krajih le 20 centimetrov pod robom struge. Čeprav količina vode ni bila katastrofalna, pa bi se lahko zaradi velikih rečnih in hudourniških nanosov

razlila in povzročila veliko materialno škodo. To pa lahko preprečimo le s boljšim utrjevanjem rečnih bregov in sistematičnim odvažanjem peska in proda iz savske in hudourniških strug.

J. Košnjek

Na Jesenicah je dovolj garaž

Predstavniki SGP Sava Jesenice so povedali, da so končno prodali vsa stanovanja v novi stolpnici nasproti železniški postaji. Majhno pa je povpraševanje za garaže. Med stolpnico in tržnico je namreč zgrajenih 78 garaž, prodali pa so jih komaj eno

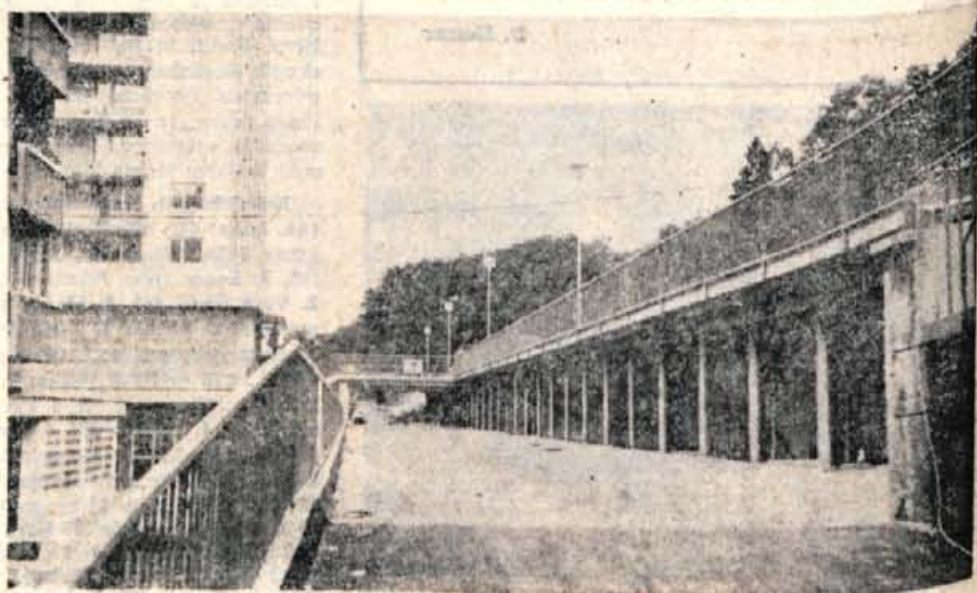
tretjino. Prostih je torej še okrog 50 garaž. Cena za garaže je 9500 din.

Podoben položaj je tudi na gradbišču na Tomšičevi cesti za železniško progo, kjer je zraslo novo stanovanjsko naselje. Tam je po projektu predvideno, da se zgradi 16

garaž. Če ne bo kupcev, SGP Sava garaž ne bo začela zidati.

Pričakujejo pa, da bodo nasproti železniški postaji prodali precej garaž novim stanovalcem stolpnice, ki so se že ali pa se šele bodo vselili.

J. V.

Pri novi stolpnici na Jesenicah je prostih še 50 garaž — Foto: J. Vidic

Pripravljajo sprejem v ZK

Med letošnjim štiridnevnim taborjenjem, na katerem so predstavniki kmečke in delavske mladine iz radovljiške občine obravnavali obrambno vzgojo v občini in se seznanjali z nekaterimi vojaškimi veščinami, je občinski komite mladine anketiral vseh dvesto mladincev. V anketi, ki so jo sestavili komite ZM, delavska univerva in komite občinske konference ZK, je 69 mladincev odgovorilo, da bi želeli postati člani zveze komunistov. Zato bodo jeseni vse te mladince povabili na seminar mladih komunistov. Sprejem mladih v zvezo komunistov pa pripravljajo za 29. november. A. Z.

Radovljiška mladina o štipendijah

Sredi septembra bo v Radovljici druga seja občinske konference zveze mladine. Razpravljali bodo o štipendiranju in študentskih posojilih temeljne izobraževalne skupnosti.

Ko smo se pred nedavnim pogovarjali s predsednikom občinske konference ZM Radovljica tovarišem Kapusom, nam je povedal, da je sistem štipendiranja v občini dober. Tako daje temeljna izobraževalna skupnost štipendije in posojila študentom, ki se nameravajo po študiju zaposliti v pedagoških ustanovah in v občinski upravi. Želje in potrebe po drugih poklicih pa temeljna izobraževalna skupnost odstopa drugim delovnim organizacijam v občini oziroma priporoča najboljše študente republiški izobraževalni skupnosti. Na septembrski konferenci zveze mladine pa nameravajo predlagati, da bi v prihodnje tudi občinska skupščina namenila več sredstev za izobraževanje mladih.

Razen seje občinske konference pa nameravajo prihodnji mesec v občini nadaljevati tudi z vikend seminarji. Na prvem seminarju v jesensko-zimski sezoni bo Tone Svetina govoril o socialistični moralni, Zvonc Zorko pa o življenju koroških Slovencev. A. Z.

Globe ne bo

Direktor SGP Sava Jesenice je povedal, da so se izvajalci del cestišča in novega mostu v Mostah pri Zirovnici sporazumeli z investitorji, da ne bodo plačali globe, ker cesta ni bila dograjena v prvotno dogovorjenem času. Investitor je namreč ocenil, da so se dela zavlekla zaradi objektivnih okoliščin, za katere pa ne morejo odgovarjati delavci na gradbišču.

Direktor SGP Sava Jesenice je ponovno poudaril, da bo otvoritev novega mostu v Mostah 20. septembra letos.

J. V.

Dva stolpiča

SGP Sava Jesenice je te dni začela graditi na Spodnjem Plavžu dva stanovanjska stolpiča. Prvotno pravzaprav so prvga že začeli zidati, drugega pa bodo jeseni. Prvi stolpič bo dograjen spomladi, drugi pa drugo jesen. V pritličju bodo trgovski lokali. Predvidoma bodo eno od teh stolpnic odkupili za stanovanja borci NOV.

J. V.